

بسم الله الرحمن الرحيم

روانشناسی تربیتی

نظریات و کاربردهای آموزش و یادگیری

از سری کتابهای جامع روان آموز (درس نامه + تست)

منطبق بر محتوای کلاس های جامع روان آموز

شامل تست های کنکور سال های اخیر

سه مرحله آزمون جامع کشوری رایگان

به روز رسانی دائمی در طول سال تحصیلی ۱۴۰۴

مقدمه مؤلف

تصور کنید، وسط یک کلاس شلوغ ایستاده‌اید. شما دانش لازم را دارید و مخاطب شما به این دانش نیازمند است، اما هر کاری می‌کنید، راهی برای انتقال دانش خود پیدا نمی‌کنید و کسی حرف‌های شما را متوجه نمی‌شود؛ انگار من گنگ خواب دیده و عالم تمام کر، من عاجزم ز گفتن و خلق از شنیدنش! اما به جز آزمون و خطا، چاره کار برای تبدیل شدن به یک معلم عالی چیست؟ این کتاب که ماحصل تجربه، دانش و نظریات بهترین معلم های زمانه ماست، چاره این درد است. کتاب روان شناسی تربیتی روان‌آموز در ۲۲ فصل، با محوریت منبع اصلی درس روان‌شناسی تربیتی کنکور، یعنی روان شناسی تربیتی نوین سیف و پوشش‌دهی حداکثری منابع دیگر از جمله روان‌شناسی تربیتی سانتراک، سعدی‌پور (بیابانگرد)، کدیور و نظریه‌های یادگیری سیف تمام نکات مهمی که برای کنکور نیاز دارید را در بر می گیرد. در این کتاب، سعی کرده‌ایم تمام مطالب مهم به طور خلاصه آورده شود و نکته‌ای از قلم نیفتد. برای خواندن این کتاب و فهم بهتر آن خوب است در آغاز مطالعه، مطالب فصل را روخوانی کنید و در دور دوم برای فهم عمیق مطلب تلاش کنید. با توجه به اینکه سؤالات کنکور به سمت مفهومی شدن پیش می‌رود، لازم است که دانسته‌های خود را عمیق و سازمان‌یافته کنید تا به درک جامعی از مطالب کتاب برسید. برای رسیدن به فهم عمیق از مطالب، می‌توانید تصور کنید که اگر معلم بودید، از آنچه خوانده‌اید چگونه استفاده می‌کردید؟ در انتها، مجدداً مطالب تازه آموخته‌شده را برای خود شرح دهید. ما مثل همیشه مشتاقانه از نظرات شما برای بهبود کتاب استقبال می‌کنیم. تجربیاتتان در مورد کتاب، نتیجه کنکور و به‌کارگیری دانش روان‌شناسی تربیتی را حتماً از طریق QR code داخل کتاب با ما در میان بگذارید. در پایان، از پدر، مادر، همسر و پسر نازنینم که در این مسیر با صبر و حمایت خود در کنار من بودند، صمیمانه سپاسگزارم.

هدی شجاعی، بهار و تابستان ۱۴۰۴

سخن روان‌آموز

علم هم برای خودش سلسله مراتبی دارد؛ مثلاً اولین سطح علم، چارچوب‌های ثابت‌اند؛ مثل پل‌ها و ساختمان‌ها که مطالعه آن کار مهندسان عمران است. در سطح دوم به ساعت‌واره‌ها می‌رسیم، مثل ساعت و موتور خودرو که بر خلاف سطح قبل، حرکت هم می‌کنند. مهندسی مکانیک این موارد را بررسی می‌کند. در سطح سوم، دستگاه‌های برنامه‌پذیر قرار می‌گیرند؛ مثل ترموستات که علاوه بر حرکت کردن، می‌شود به آن برنامه داد. برنامه‌نویسی کامپیوتر و علم مهندسی کنترل، در این سطح است. سطح بعدی سلول است؛ تک‌یاخته زنده‌ای که مستقلاً می‌تواند تولید مثل کند و با محیط ارتباط برقرار کند. دنیایی خیلی پیچیده‌تر از دنیای مهندسی! رشته‌های زیست‌شناسی و ژنتیک در این سطح از علم فعالیت می‌کنند. سطح بعدی گیاه و اندام‌هاست؛ مجموعه‌ای از سلول‌ها که باهم تقسیم وظیفه می‌کنند و هرکدام کاری را به عهده می‌گیرند. رشته‌های پزشکی و گیاه‌شناسی در این سطح مشغول‌اند. سطح بعدی حیوانات هستند و از اینجا آگاهی آغاز می‌شود؛ جاندارانی که آموزش‌پذیراند و از تجربه‌های قبلی خود درس می‌گیرند. روان‌شناسان رفتارگرا و کسانی که حیوانات را آموزش می‌دهند، در این سطح فعالیت می‌کنند. سطح بعدی فهم و تحلیل هیجانات و رفتار انسان خودآگاه است که به لحاظ پیچیدگی فراتر از تمام علوم پزشکی و مهندسی است و در بالاترین سطوح علم قرار می‌گیرد. جایی که شما با شگفتی‌های ذهن انسان روبه‌رو می‌شوید و مسائلی را حل می‌کنید که علوم پزشکی و مهندسی، نه تنها نمی‌توانند راه‌حلی برایشان ارائه دهند، بلکه حتی ابزاری برای پیدا کردن مسئله ندارند. اینجا آغاز دنیای روان‌شناسی است. خوشحالیم که در رؤیای بزرگ اکتشاف این سرزمین شگفت‌انگیز، قدم به قدم همراه شما هستیم!

روایت از زندگی کن

مشاوره بروکا

در کنار منبعی قابل اطمینان برای دریافت پاسخ‌های فوری، اهمیت برخورداری از راهنمایی‌های عمیق یک مشاور دلسوز، چیزی نیست که بشود آن را نادیده گرفت. همراهی که برای هر روز از مسیر پیش‌رویتان نقشه‌ای تسهیل‌کننده ترسیم کند و از پستی و بلندی‌های مسیر، به سان فرصتی برای تقویت مهارت‌های شما بهره گیرد. روان‌آموز برای ایجاد پلی بین داوطلبان کنکور کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی با مشاوران تحصیلی متخصص در حوزه تحصیلات تکمیلی، پلتفرم بروکا را ایجاد کرده است. با استفاده از این سرویس، شما و هر داوطلب دیگری پس از مشاهده رزومه تحصیلی مشاورین بروکا، به سادگی قادرید مشاور مورد نظر خود را انتخاب کرده و به کمک او به تمام سؤالات و دغدغه‌هایی که در مسیر کنکور با آن‌ها مواجه شده‌اید، بپردازید. طرح مشاوره بروکا با ایجاد یک چرخه توانمندسازی و تبدیل داوطلب کنکور به مشاور کنکور، یکی از بزرگترین دست‌آوردهای ما در مجموعه روان‌آموز است. از آنجایی که اغلب مشاورین بروکا از رتبه‌برترهای کنکورهای سال‌های گذشته بوده‌اند، با تمام مسائل موجود در مسیر کنکور ارشد و دکتری آشنایی داشته و در نتیجه داوطلبین، پاسخ تمامی سؤالات خود اعم از انتخاب گرایش مورد علاقه، انتخاب مهم‌ترین منابع، روش مطالعه مخصوص هر درس، تکنیک‌های تست‌زنی، ظرفیت‌های پذیرش و ... را از مشاور خود دریافت می‌کنند و با قدم‌های محکم‌تر و مطمئن‌تری مسیر موفقیت خود را پی‌ریزی کرده و مشابه سالیان گذشته حامل برترین رتبه‌های کنکور خواهند بود.

شاید برای شما هم اتفاق افتاده باشد که وقتی برای اولین بار در مسیر جدیدی قدم گذاشته‌اید، ابهام زیاد و ترس از اشتباه کردن، موجب افول از سرعت و کیفیت مطلوبتان شده باشد یا با انتخاب‌های ناآگاهانه پا به بیراهه گذاشته باشید. اصلاً یک وقت‌هایی کار به جایی می‌کشد که باید یک نفر باشد تا کاملاً مستدل و حساب‌شده بتواند پاسخ سؤالات دور و دیرتان را به درستی و از سر حوصله بدهد. در همین راستا بود که SOS، یکی از پروژه‌های تخصصی روان‌آموز، طراحی و راه‌اندازی شد. اکنون ۴ سال از اولین اجرای آزمایشی آن می‌گذرد و جز محبوب‌ترین و راهگشاترین خدمات ما در بین مخاطبینمان شناخته می‌شود. وجه برتری طرح SOS نسبت به هر مشاوره دیگری دسترسی پذیری آن است. شما داوطلبین در هر زمان و هر شرایطی که نیاز به راهنمایی حرفه‌ای در حیطه‌های متنوع کنکور داشته باشید، می‌توانید از طریق تماس تلفنی یا پرکردن فرم مشخصات در سایت روان‌آموز، به مشاورین طرح SOS متصل شوید.

این مشاورین با تجارب ارزشمند و آموزش‌های آکادمیک در حیطه کنکور روان‌شناسی در مقاطع مختلف، آماده ارائه اطلاعات کامل در حوزه‌های متنوعی از جمله انتخاب منابع، روش‌های برنامه‌ریزی، زمان‌بندی و شیوه ثبت‌نام کنکور و ... هستند. شگفتی این طرح در این است که به صورت کاملاً رایگان در حال اجراست. همچنین در پایان هر جلسه ۱۵ دقیقه‌ای با اعلام میزان رضایت خود از مکالمه، می‌توانید ما را در بهبود روند پاسخ‌دهی، یاری کنید.

کتاب‌های جامع

در مسیر ارتقای دانش آکادمیک، هیچ چیز به اندازه مطالعه مستقیم کتاب‌های مرجع، مؤثر نیست؛ با این حال در سال کنکور اوضاع کمی متفاوت است. شما یا هر داوطلب کنکوری برای مدیریت بهینه زمان و انرژی محدود خود و کسب نتایج مقبول، نیاز به عوامل تسریع‌کننده و تسهیل‌گر دارید. یک نمونه بارز از این عوامل، کتاب‌های جامع کمک آموزشی است که با توجه به نیازهای محتوایی شما برای یادگیری عمیق پاسخ‌دهی به تست کنکور و براساس اصلی‌ترین و مهم‌ترین منابع دست اول نگاشته شده‌اند. تحلیل کامل سؤالات سال‌های گذشته و کاوش خط فکری طراحان تست‌های کنکور، پایه و اساس اصلی گزینش و تألیف محتوای آن‌هاست. این منابع، دست برنده هستند که اگر دقیق و کامل به آن‌ها بپردازید، چه داوطلب کنکور ارشد با کارشناسی مرتبط باشید و چه رشته کارشناسی خود را تغییر داده باشید، می‌توانند نسبت به سطح فعلیتان، دانش شما را چندین پله افزایش دهند. همچنین، ساختار یکپارچه و قاعده‌مند آن‌ها در شیوه ارائه محتوا، از جمله مجهز بودن به نمودارهای شماتیک در ابتدای هر فصل، درس‌نامه‌های مفصل، خلاصه‌های پایان فصل مناسب، پاسخ‌های تشریحی طبقه‌بندی شده، متن روان و پوشش گسترده سؤالات کنکور، از نقاط قوت آن‌هاست. ما در روان‌آموز به سبب اعتقادمان به اصلاح مداوم و به مدد تیم گسترده تولید، هر سال دست به ویرایش‌های صوری و محتوایی بنیادین در محصولات چاپی و الکترونیکمان می‌زنیم تا بتوانیم پیوسته و بلاوقفه استانداردهای منطقی و منحصر به فردی را درحیطه تخصصمان ارائه دهیم.

کتاب‌های مرجع

روی صحبت ما با شماست؛ شمایی که به نحوی یا به دلیلی این کتاب را در دست دارید. اگر داوطلب کنکور هستید، اگر دانشجوی روان‌شناسی یا سایر رشته‌های مرتبطید، اگر در این حیطه از تخصص خوبی برخوردارید و یا صرفاً از طرفداران و علاقمندان این علم عمیق هستید، گشت و گذار در میان کتاب‌های مرجع، برایتان خالی از لطف نخواهد بود. این گلزار، معطر به عطر صفحات طیف گسترده‌ای از کتاب‌هایی است که روان‌آموز با هدف ارتقا سطح کیفی دانش شما و تکمیل سبد خریدتان تدارک دیده است. مجموعه‌ای که بدون تردید کتاب‌های نام‌آشنایی مثل هیلگارد و فیرس تا کتاب‌های گمنام‌تری که چه بسا به راحتی قابل دسترسی نیستند را در بر گرفته است. وجود بیش از سه هزار عنوان کتاب مرجع، در کنار کتاب‌های جامع و تألیفی، آن هم با تخفیفات ویژه، فروشگاه روان‌آموز را به مرجعی ایده‌آل و قابل اطمینان بدل کرده است؛ به نحوی که به راحتی و بدون نیاز به مراجعه به سایت‌ها و فروشگاه‌های مختلف، در کمترین زمان ممکن می‌توانید پاسخ همه نیازهای خود را در روان‌آموز بیابید. علاوه بر تنوع فوق‌العاده، موجودی مثبت تمام کتاب‌های مرجع در انبار روان‌آموز، بسته‌بندی منحصر به فرد، تخفیفات قابل ملاحظه روی جدیدترین چاپ و ویراست کتب، ارسال در سریع‌ترین زمان ممکن و برخورداری از خدمات تیم پشتیبانی نیز از دیگر مزایای تهیه کتاب‌های مرجع از فروشگاه روان‌آموز است.

درصد تطابق

می‌دانید که با مطالعه دقیق و کامل کتاب‌های جامع روان‌آموز، می‌توانید در هر درس، درصد بالایی در آزمون کسب کنید. برای تأیید این سخن، روان‌آموز هر سال با ارائه فایل مستندات دقیق، میزان پوشش‌دهی کتاب‌ها را محاسبه و منتشر می‌کند.

برای دانلود فایل مستندات درصدهای تطابق، QR code مقابل را اسکن کنید.

به نظر شما هواپیما چند درصد زمان پرواز را در مسیر از پیش تعیین شده حرکت می‌کند؟ صفر درصد! سیستم خلبان خودکار، در هر ثانیه هزاران بار اختلاف موقعیت فعلی هواپیما را با موقعیتی که باید در آن باشد، محاسبه کرده و دستورهای اصلاحی مورد نیاز را صادر می‌کند. رولف دوبلی در کتاب «هنر خوب زندگی کردن» می‌گوید: اصلاح، یک جزء همیشگی در مسیر زندگی است و رمز بقا و ماندگاری محسوب می‌شود.

ما هم در روان‌آموز هر چند تمام تلاشمان را برای ارائه بی‌عیب و نقص تمام کتاب‌ها انجام می‌دهیم اما معتقدیم، اصلاحات و اضافات را نباید دست‌کم گرفت. علاوه بر اینکه هرساله پس از برگزار شدن کنکور، اقدام به جمع‌آوری اطلاعات به‌روز در تمامی درس‌ها مطابق با آخرین تغییرات کتاب‌های مرجع و منبع اصلی و شیوه طراحی تست طراحان کنکور می‌کنیم؛ کاری که کمتر مؤسسه‌ای می‌کند، اما باز هم پس از انتشار، این روند را متوقف نمی‌کنیم. مؤلفین و همکاران روان‌آموز همه‌روزه در حال مطالعه و تفحص در باب مباحث علمی و مشاوره‌ای کنکور هستند تا چنانچه محتوا و مطالب جدیدی به دستمان رسید، آن‌ها را با شما نیز به اشتراک بگذاریم. از آن‌جا که ما خود را در قبال داوطلبین و مخاطبینمان متعهد و مسئول می‌دانیم، این پروسه پیچیده و سخت برایمان شیرین و اثربخش است. ما در طول یک سال تحصیلی از این طریق با تمام افرادی که کتاب‌ها را تهیه کرده‌اند در ارتباط خواهیم بود و در صورت لزوم، محتواهای مکمل از جمله مقالات، مطالب علمی جدید و تست‌های مرتبط را در لینک‌های مربوطه بارگذاری خواهیم کرد. لازم به ذکر است استفاده از محتوای مکمل، فقط در همان سال و ویژه داوطلبانی است که کتب چاپ جدید را تهیه کرده‌اند. اطلاع‌رسانی‌ها در مورد انتشار محتوای جدید از طریق کانال‌های روان‌آموز در شبکه‌های اجتماعی انجام خواهد شد.

کلاس‌های نکته و تست

ماه‌های آخر، غالباً مهم‌ترین و سرنوشت‌سازترین بازه برای شماسه؛ بازه‌ای که نیازمند انتخاب‌ها و تصمیمات صحیح و هوشمندانه است. کلاس‌های نکته و تست این امکان را برایتان فراهم می‌کنند تا با سبک و سیاق سؤالات کنکور خو گرفته و با خط مشی طراحان آشنا شوید. در مقابله کلاس‌های جامع که بیشتر متمرکز بر تدریس کامل نکات مهم منابع اصلی هستند و در کنار آن به تست‌ها هم می‌پردازند، کلاس‌های نکته و تست ماهیتشان حل سؤالات کنکور ده پانزده سال اخیر و مرور نکات مهم مطرح‌شده در این تست‌ها است. وجه تمایز مثبت این کلاس‌ها با مطالعه صرف تست‌های کنکور، رفع اشکال با همراهی مدرسان موفق است که به طور کامل به عناوین درسی مربوطه و سؤالات کنکور مسلط بوده و غالباً خود یکی از رتبه‌برترهای سال‌های گذشته بوده‌اند. همچنین این کلاس‌ها مملو از نکات کلیدی و سؤال خیزی است که در حین پاسخ‌گویی به تست‌ها، بازگو می‌شوند و به این ترتیب، این جلسات نه چندان طولانی، بستری مناسب و اثربخش برای جمع‌بندی، مرور و تثبیت مطالب نیز محسوب می‌گردند.

کلاس‌های جامع

یادگیری به طرق مختلفی اتفاق می‌افتد. بعضی اوقات خواندن یک کتاب و گاهی هم دیدن یک کلاس می‌تواند اثرات ژرفی بر ذهن شما بگذارد و تحقق اهدافتان را ملموس‌تر کند. با مشاهده کلاس‌های جامع روان‌آموز، گوش دادن فعال را خواهید آموخت و با همراهی مدرسینی کاربلد با قدرت بیان و سطح سواد بالا، فهم پیچیده‌ترین مطالب برایتان شیرین خواهد شد. کلاس‌های مجازی جامع که در بستر اینترنت و به صورت آنلاین و ضبط شده در استودیو ارائه شده‌است، به مدت یک‌سال قابلیت مشاهده و تکرار نامحدود دارند و با صرفه‌جویی در وقت شما، انتخاب ارزشمندی در دوران کنکور محسوب می‌شوند. در انتهای هر جلسه از این کلاس‌ها، آزمونک‌هایی برگزار می‌شود که هم به تثبیت مطالب کمک کرده و هم ارزیابی مناسبی از میزان فهم و یادگیری‌تان ارائه می‌نماید. پیش از این گفتیم که به روز بودن، از افتخارات روان‌آموز است؛ در همین راستا به‌روزرسانی‌ها و اصلاحاتی که همه ساله در خصوص کلاس‌های جامع ترتیب داده می‌شوند، برای داوطلبانی که قبلاً اقدام به تهیه کلاس‌ها نموده‌اند نیز اعمال می‌گردد.

فلش کارت‌های نارنگی

دقیقه‌ها، ارزشمندترین دارایی ما هستند و استفاده بهینه از آن‌ها، رمز موفق شدن در هرکاری است اما همه شما زمان‌های بلااستفاده‌ای دارید که در مسیرهای رفت و آمد، فواصل بین ساعات مطالعاتی، انتظار برای شروع کلاس‌ها و یا حتی در پایان شب و پیش از خواب از دست می‌روند. اینجاست که فلش‌کارت‌های نارنگی در هیبت قهرمان‌هایی کوچک ولی کار راه‌انداز، پا به عرصه میدان گذاشته و شما را از حمل کتاب‌های سنگین و قطور، نجات می‌دهند! فلش‌کارت‌های سؤال و پاسخ کوتاه نارنگی، همیشه همراه شما هستند، فرصت‌هایتان را به بهترین شکل احیا کرده و کمک می‌کنند تا مطالبی را که قبلاً مطالعه کرده‌اید، مرور و ارزیابی کنید. فلش‌کارت‌ها برای ایجاد آمادگی در آزمون‌های مختلف سراسری و کلاسی از جمله کنکور و امتحانات دانشگاهی، بسیار مفیدند و مهم‌ترین نکات کتاب‌های مرجع را به صورت دسته‌بندی‌شده، در عناوین درسی مختلف پوشش داده‌اند. اگر از رتبه‌برترها و نارنگی‌خورده‌های قدیمی‌تر روان‌آموز بپرسید، حتماً به شما خواهند گفت که در روزهای سخت و پرچالش پیش از کنکور، لذت خوردن یک پَر نارنگی آب‌دار، خوشمزه و سرشار از ویتامین، با هیچ چیز دیگری قابل قیاس نیست!

کارگاه‌های آموزشی

هر فصل از داستان زندگی، چالش‌های مخصوص به خودش را دارد. حتی اگر شما پیروز میدان قبلی بوده باشید، برای مبارزه در نبرد امروز، باید دوباره تحت تمرینات حرفه‌ای و درست قرار بگیرید تا ورزیده و آماده شوید. این نزدیک‌ترین و ساده‌ترین استعاره برای موفقیت در کنکور است. خیلی از دوستان شما در سالیان گذشته توانسته‌اند با روش‌های منحصربه‌فرد خود، موفق به کسب درصدهای بالا و لمس رویاهای تحصیلی و شغلی‌شان شوند؛ شما هم می‌توانید با پیدا کردن مسیر درست، این جاده را با کمترین خطرات پشت سر بگذارید. اما مسیر درست کدام است؟ روان‌آموز که هدفش همراهی همه‌جانبه داوطلبین کنکور و علاقه‌مندان به روان‌شناسی بوده و هست، برای این مرحله هم تدبیری اندیشیده است. ما سعی کرده‌ایم بستری فراهم کنیم تا در طی سال، با برگزاری کارگاه‌های آموزشی متعدد، با موضوعات مختلف و اساتید متخصص، بتوانیم در ایجاد نگرشی واقع‌بینانه و شناختی درست در هر یک از شما نقشی مثبت ایفا کنیم. درون‌مایه کارگاه‌های آموزشی، غالباً مبتنی بر مباحث مشاوره‌ای از جمله ارائه اطلاعات جامع درباره کنکور، بررسی و معرفی رشته‌ها و گرایش‌های مختلف، انتخاب بهترین منابع، چگونگی برنامه‌ریزی و مطالعه متناسب با سبک‌های یادگیری، مدیریت فردی و ... است. دغدغه‌هایی که هر یک از شما در برهه‌های زمانی گوناگون با آن‌ها مواجه هستید، در کارگاه‌های آموزشی روان‌آموز، مورد کالبدشکافی قرار گرفته و سعی می‌شود تا درست‌ترین روش مدیریت این موارد آموزش داده شود. برای اطلاع از زمان برگزاری و شرکت در کارگاه‌های روان‌آموز، از جمله کارگاه بیس‌کمپ کارشناسی ارشد و دکتری روان‌شناسی، حتماً سایت و شبکه‌های اجتماعی ما را دنبال کنید.

خلاصه‌های الکترونیک

روان‌آموز برای شمایی که تمایل به آشنایی و مطالعه کتاب‌های مرجع روان‌شناسی به زبان اصلی دارید اما زمان یا دانش کافی برای مطالعه آن‌ها را ندارید، اقدام به تهیه فایل‌های خلاصه الکترونیک با نام «منشورهای روان‌آموز»، نموده است. کتاب‌های سنگینی که غالباً بیش از هزار صفحه حجم داشته و مطالعه آن‌ها در عمل، بالاخص در کشاکش کنکور، اگر غیرممکن نباشد، بسیار دشوار است. تیم ترجمه روان‌آموز، متشکل از مترجمین حرفه‌ای در کنار متخصصین علم روان‌شناسی، به تدوین و تهیه این فایل‌ها مشغول‌اند. فایل‌های الکترونیک روان‌آموز، در کامل‌ترین و در عین حال خلاصه‌ترین شکل و با بیانی رسا و روان، نگاشته شده‌اند و می‌توانند جایگزین مناسب کتاب‌های مرجع برای داوطلبینی باشند که فرصت مطالعه همه منابع را ندارند. علاوه بر این طی چندین سال اخیر، شاهد این بوده‌ایم که بسیاری از اساتید از سراسر کشور، این خلاصه‌ها را به عنوان منبعی برای واحد درسی دانشگاهی نیز معرفی کرده و بازخوردهای بسیار مثبتی داشته‌اند. منشورهای الکترونیک روان‌آموز در عناوین مهم و پرشماری از جمله نظریه‌های شخصیت، روان‌شناسی رشد، آسیب‌شناسی روانی، روان‌شناسی بالینی و ... تألیف شده‌اند. بدین ترتیب شما با صرف کم‌ترین میزان وقت و هزینه، نکات اساسی کتاب‌های مرجع زبان اصلی را تا حد تسلط می‌آموزید. راستی اگر هنوز برای تهیه منشورها مردد هستید باید بگوییم که علاوه بر نمونه‌های کوتاهی که از تمام منشورها در سایتمان موجود است، تا این لحظه دو منشور ارزشمند و پرمخاطب «خلاصه روان‌شناسی رشد و تحول انسان پاپالیا» و «خلاصه روان‌شناسی مرضی تحولی دادستان» هم به صورت کاملاً رایگان، برای استفاده شما عزیزان، در سایت روان‌آموز قرار گرفته است.

آزمون‌های جامع آزمایشی

اگر همراه چندین و چند ساله ما باشید حتماً به خاطر دارید که همیشه بزرگ‌ترین موفقیت‌هایمان را از صمیم قلب با شما شریک شده‌ایم تا طعم شیرین شادی‌ها چند برابر شود. داستان کمپین تستیک هم از همین جا آغاز شد. وقتی شما، که مرهون محبت‌های مدامتان هستیم، از اثرات مثبت بی‌اندازه‌ای گفتید که شرکت در آزمون‌های آزمایشی جامع روان‌آموز بر مسیر قبولیتان در کنکور گذاشته بود. این آزمون‌ها پس از تحلیل‌های عمیق، با ارائه تست‌های شبیه‌ساز کاملاً استاندارد و همسو با نگرش طراحان کنکور، فرصت خوبی را فراهم کرد تا داوطلبین سال‌های گذشته، نقاط ضعف و قوت خود را شناسایی کرده و عملکرد خود را محک بزنند. همان‌طور که گفتیم، امسال برای دومین سال با هدف دسترسی‌پذیری طیف گسترده‌ای از داوطلبین کنکور از سراسر کشور به این خدمت ویژه و کسب نتایج دلخواه، شرکت در سه مرحله آزمون آزمایشی جامع برای تمام مخاطبین کتب روان‌آموز رایگان شد. با فراهم کردن این بستر و عملیاتی شدن این کمپین مبتنی بر تست‌زنی صحیح برای آمادگی در کنکور ۱۴۰۵، آزمون‌های آزمایشی با جامعه آماری بی‌سابقه‌ای خواهیم داشت که نتایج آن تا حدود بسیار زیادی به واقعیت نزدیک بوده و پیش‌بینی نسبتاً دقیقی از وضعیت هر داوطلب در بین سایرین به دست می‌دهد. این سوپرایز ویژه، هدیه‌ای است از جانب روان‌آموز تا به سان همیشه که همراهی مشتاقانه‌اش را ثابت کرده، باز هم به شما یادآور شود که در این مسیر چیزهای بسیار مهم‌تری از مسائل مادی وجود دارد که تا بتوانیم و دستان برسد در سبب اخلاص تقدیمتان خواهیم کرد. به یاد داشته باشید که آزمون‌های آزمایشی، معیاری برای کیفیت مطالعه در سال کنکور هستند. با شرکت در آزمون‌های آزمایشی روان‌آموز، تجربه فضای جلسه کنکور را خواهید داشت و زمان‌بندی صحیح را نیز می‌آموزید. این آزمون‌ها به صورت مجازی و آنلاین برگزار می‌شوند و یکی از برجسته‌ترین مزیت‌هایشان، دفترچه‌های پاسخ تشریحی است که پس از هر آزمون در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌گیرد. گنج‌نامه‌ای که تمام نکات مهم و کلیدی مباحث کنکوری را در بر گرفته و در جمع‌بندی و مرورهای آخر بسیار ثمربخش است. برای فعال کردن کوپن شرکت در آزمونتان، کافی است پس از ورود به لینک زیر، کد یکبار مصرف درج شده در صفحه شانزدهم کتاب را وارد کرده و فرم اطلاعات فردی را تکمیل کنید؛ سپس منتظر اطلاع‌رسانی‌های بعدی ما در بازه زمانی یک هفته پیش از هر آزمون باشید.

مرجع آموزش روانشناسی

کمپین مسئولیت اجتماع

تستیک

پوستره‌های آموزشی

برداشتن گام‌های نو و گشودن مسیرهای بن‌بست، از چالش‌های موردعلاقه تیم روان‌آموز بوده و هست. ما همواره و پیوسته با اشتیاقی وصف ناشدنی در پی درنوردیدن قله‌های مرتفع پیش‌روییم و در این راه از هیچ تلاشی فروگذار نخواهیم کرد. پوستره‌های آموزشی نیز، نمونه‌ای موفق از ابتکاری مدرن برای شما مخاطب سخت‌پسند امروزی است که علاوه بر کاربردهای فزاینده در یادگیری و بازآوری دانش عمیق روان‌شناسی، از منظر زیبایی‌شناسانه نیز تجلیگر خلاقیت و ذوق مصرف‌کنندگان است. به جرئت می‌توان گفت این اولین باری است که در سطح کنکور کارشناسی ارشد و دکتری روان‌شناسی چنین ایده‌ای اجرایی می‌شود. در برشمردن ویژگی‌های برجسته این محصولات می‌توان به تسهیل مرور و تکرار مداوم، تثبیت فرآیند یادگیری، جمع‌بندی دقیق و جزیه‌جز، حداکثر استفاده از حافظه تصویری، دسته‌بندی‌های ساده و قابل فهم، متمرکز بر نکات مهم کنکوری و قیمت به‌صرفه و کیفیت مناسبشان اشاره کرد. خالی از لطف نیست اگر دیوار اتاق هر روان‌شناسی خواننده‌ای مزین به این مفاهیم کلیدی و پرتکرار باشد.

برای مشاهده و سفارش این محصولات، QR code مقابل را اسکن کنید.

استیکرهای اختصاصی

در سال کنکور که همه شما نه تنها تحت فشار مطالعاتی زیاد هستید، بلکه فشار روانی سنگینی را هم متحمل می‌شوید و بازه‌ای بسیار حساس و سرنوشت‌ساز را پیش رو دارید، آنچه از اهمیت حیاتی برخوردار است، حفظ روحیه از طریق تقویت انگیزه است. روان‌آموز با طراحی استیکرهای اختصاصی با محوریت روان‌شناسی، در شمایی جذاب و فانتزی و باکیفیت متریال بالا در تلاش برای رفع این نیاز برآمده است. این استیکرها در طرح‌ها و رنگ‌های متنوعی عرضه شده‌اند و به راحتی قابل نصب در صفحات کتاب، پشت گوشی، میز مطالعه و ... هستند. پوسته چرمی، خاصیت ضد آب و ضد خش، دوام بالا و جذابیت بصری این رده از محصولات، محرک خوبی برای انگیزه و تلاشتان خواهد بود. علاوه بر این استیکرهای روان‌آموز می‌توانند انتخاب بسیار خوب و خوشحال‌کننده‌ای برای هدیه دادن به دوستان روان‌شناسان نیز باشند.

ستاره‌های روان آموز

نام و نام خانوادگی	رتبه کشوری در گرایش	سال	نام خانوادگی	رتبه کشوری در گرایش	سال
پارسا کفشچی	۱ بالینی - ۱ بهداشت روان - ۱ سلامت	۱۴۰۳	مهتاب شرفیه	۱۸ بالینی - ۴۹ عمومی	۱۴۰۱
حدیثه حسینی	۱ بالینی - ۲ روان سنجی - ۱۱ عمومی - ۲۲ کودکان	۱۴۰۳	هدی ملاحسینی	۱۸ تربیتی	۱۴۰۲
زهره قاسمی	۱ بالینی - ۲ عمومی - ۵ کودکان - ۸ روان سنجی - ۲۳ تربیتی	۱۴۰۱	نیکناز اتحاد	۱۸ کودکان - ۳۷ عمومی	۱۴۰۲
فانزه قدیمی	۱ بالینی	۱۳۹۸	آرزو رنجبر مقدم	۱۹ بالینی کودک - ۲۱ بالینی - ۲۹ سلامت	۱۳۹۹
نیما فریدنی	۱ تربیتی - ۴۷ کودکان	۱۳۹۹	مجتبی احمدیان	۱۹ بالینی - ۲۳ روان سنجی - ۲۷ عمومی - ۴۶ کودکان	۱۴۰۲
مرضیه رحیمی	۱ کودکان - ۱۸ روان سنجی - ۲۱ تربیتی	۱۴۰۲	فاطمه عموزاده	۱۹ بالینی	۱۴۰۰
زهره حسینی	۲ بالینی - ۲ بالینی کودک - ۲ بهداشت روان - ۴ سلامت	۱۴۰۳	زینب جعفری	۱۹ روان سنجی - ۳۰ عمومی - ۴۸ کودکان	۱۴۰۲
مهرناز یوسفی	۲ بالینی - ۶ عمومی - ۱۵ کودکان - ۲۲ روان سنجی	۱۴۰۱	مهسا کشاورز	۲۰ بالینی	۱۴۰۰
مهسا محمدی	۲ عمومی - ۹ بالینی	۱۳۹۹	محدثه غفاری	۲۰ عمومی - ۲۸ کودکان - ۳۷ روان سنجی - ۴۸ بالینی	۱۴۰۳
معصومه حسینی عبد	۲ تربیتی - ۲۵ کودکان	۱۴۰۲	نازنین سلیمی	۲۰ عمومی - ۳۲ کودکان - ۴۸ بالینی	۱۴۰۲
پارسا کفشچی	۳ بالینی - ۳۷ عمومی - ۴۷ روان سنجی	۱۴۰۳	حانیه قمری	۲۰ کودکان - ۲۸ عمومی	۱۴۰۲
فریبا میری	۳ بالینی - ۱۰ عمومی - ۳۹ کودکان	۱۳۹۸	علیرضا باغبان	۲۰ روان سنجی	۱۴۰۱
آرین عمرانی	۳ عمومی - ۵ بالینی - ۱۴ روان سنجی - ۴۰ کودکان	۱۴۰۳	حانیه پورقوام	۲۲ بالینی - ۲۶ عمومی	۱۴۰۲
سحر ابراهیمی فرد	۳ روان سنجی - ۲۵ کودکان	۱۴۰۳	سپهر سلیمیان	۲۳ عمومی - ۳۷ روان سنجی - ۴۶ بالینی	۱۴۰۲
نجمه نوری	۳ روان سنجی	۱۴۰۰	کیما ابراهیمی	۲۴ عمومی	۱۴۰۲
مجتبی حدائق	۴ بالینی - ۸ عمومی - ۱۲ روان سنجی - ۲۳ کودکان - ۳۰ تربیتی	۱۴۰۱	رحانه قائم مقامی	۲۵ بالینی	۱۴۰۲
امیرحسین ارفع رحیمیان	۴ عمومی - ۶ بالینی - ۱۰ روان سنجی - ۱۳ کودکان	۱۳۹۹	سیمما قاسمی	۲۵ عمومی	۱۴۰۳
فاطمه جمالی نوروزآبادی	۴ عمومی - ۵ روان سنجی - ۶ کودکان - ۱۰ بالینی - ۲۲ تربیتی	۱۴۰۳	علی جعفری	۲۶ تربیتی	۱۴۰۳
مهدیه ابوطالبی	۴ تربیتی	۱۴۰۳	ویدا کوهیما	۲۷ بالینی - ۲۸ بالینی کودک - ۳۱ بهداشت روان	۱۴۰۱
سارا صابری	۴ کودکان - ۸ عمومی - ۱۲ بالینی - ۱۲ روان سنجی	۱۴۰۰	علی جولایی	۲۶ کودکان - ۳۰ کودکان - ۳۰ روان سنجی	۱۴۰۰
فاطمه بهبودی	۴ کودکان - ۱۱ روان سنجی	۱۳۹۹	نیکو صیوری	۲۷ تربیتی	۱۴۰۱
زینب صالح زاده	۵ بالینی کودک - ۵ سلامت - ۷ بالینی - ۱۵ بهداشت روان	۱۴۰۲	رحانه گل گوند	۲۸ بالینی - ۲۸ عمومی - ۳۴ کودکان - ۴۸ روان سنجی	۱۴۰۱
فاطمه شاکری	۵ بهداشت روان - ۹ سلامت - ۱۲ بالینی - ۱۸ بالینی کودک	۱۴۰۲	نسا ننهانی	۲۸ عمومی - ۵۰ بالینی	۱۴۰۳
فرزانه قیومی	۵ بالینی - ۳۲ عمومی - ۳۸ روان سنجی	۱۴۰۱	عالیه مرادی	۲۸ عمومی	۱۴۰۰
محمدعلی حائری	۵ بالینی - ۴۰ عمومی	۱۴۰۰	روشان موسوی	۲۸ روان سنجی - ۳۵ بالینی - ۳۶ عمومی	۱۴۰۳
رویا نجارباشی	۵ عمومی - ۸ روان سنجی - ۳۱ کودکان - ۴۶ تربیتی	۱۴۰۳	زهره قیومی محمدی	۲۹ تربیتی	۱۴۰۲
علی سلیمی	۵ عمومی - ۱۲ بالینی - ۳۱ کودکان - ۳۴ روان سنجی	۱۴۰۱	فاطمه رجایی	۳۱ بالینی	۱۴۰۱
علیرضا محمودی	۵ عمومی - ۹ روان سنجی - ۱۱ کودکان - ۱۶ بالینی - ۲۵ تربیتی	۱۴۰۰	ملیکا بهرامی	۳۱ بالینی	۱۳۹۹
زهره آقا جانی	۵ کودکان - ۳۲ عمومی - ۳۵ بالینی	۱۳۹۹	شیوا عباس زاده	۳۱ عمومی - ۴۷ بالینی	۱۴۰۱
زهره قاسمی	۶ بهداشت روان - ۱۰ سلامت - ۱۶ بالینی - ۱۶ بالینی کودک	۱۴۰۱	مهدی میروریان	۳۲ بهداشت روان - ۳۶ سلامت - ۵۰ بالینی	۱۴۰۰
انوشا ناصر طاهری	۶ عمومی - ۷ بالینی - ۸ روان سنجی - ۱۰ کودکان - ۲۷ تربیتی	۱۴۰۰	نقیسه طاهرینا	۳۲ عمومی - ۳۹ بالینی	۱۴۰۳
نیما ربیعی	۶ عمومی - ۲۸ روان سنجی	۱۴۰۲	مریم علوی	۳۲ عمومی	۱۴۰۲
علیرضا باغبان	۷ بهداشت روان - ۱۸ سلامت - ۳۴ بالینی - ۳۴ بالینی کودک	۱۴۰۱	فاطمه شاکری	۳۳ عمومی	۱۴۰۲
امیرمهدی امرانی	۷ بهداشت روان - ۲۳ سلامت	۱۴۰۱	زهره سیدمیری	۳۴ عمومی - ۳۷ بالینی	۱۴۰۲
ساینا فتح الله زاده	۷ سلامت - ۱۰ بهداشت روان - ۱۰ بالینی - ۱۰ بالینی کودک	۱۳۹۹	فاطمه مشکوری	۳۴ عمومی	۱۴۰۲
علیرضا رازع	۷ عمومی - ۱۱ بالینی - ۱۷ روان سنجی - ۲۳ کودکان	۱۴۰۲	نگار موسیوند	۳۴ روان سنجی - ۴۳ عمومی - ۴۶ بالینی	۱۴۰۲
سارا جلوداری	۷ عمومی - ۱۵ کودکان - ۲۳ روان سنجی - ۴۴ بالینی	۱۴۰۰	پریسا کیاد	۳۵ کودکان - ۴۲ روان سنجی	۱۴۰۱
مرضیه زمانی	۷ تربیتی	۱۴۰۱	سپیده کاروان	۳۷ بالینی	۱۴۰۰
ندا قلی پور	۸ بالینی - ۱۰ بالینی کودک - ۹ سلامت - ۱۰ بهداشت روان	۱۴۰۱	حسین اعلا	۳۸ عمومی - ۴۰ بالینی	۱۴۰۰
زینب صالح زاده	۸ بالینی - ۸ عمومی - ۱۴ کودکان - ۱۵ روان سنجی	۱۴۰۲	محمدتقی صانعی فر	۳۸ تربیتی - ۴۱ عمومی - ۴۹ کودکان	۱۴۰۳
نجمه نوری	۹ بالینی کودک - ۱۱ بالینی - ۱۵ سلامت - ۲۱ بهداشت روان	۱۴۰۲	مهدی شایسته پور	۳۸ روان سنجی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۲
زهره احمدی	۹ بالینی - ۳۸ کودکان - ۴۰ عمومی - ۵۴ روان سنجی	۱۴۰۱	فاطمه کشاورز	۳۹ بالینی	۱۴۰۲
سعید پایدار فرد	۹ عمومی - ۲۹ روان سنجی - ۳۰ کودکان - ۳۶ بالینی	۱۴۰۰	رحانه نصرتی	۳۹ عمومی	۱۴۰۲
سینا فخارزاده	۹ کودکان - ۳۵ تربیتی - ۳۸ روان سنجی	۱۴۰۳	یاسمن کریمی	۳۹ عمومی - ۴۳ روان سنجی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۱
امیرحسین حیدری	۹ روان سنجی - ۱۱ عمومی - ۲۶ بالینی - ۲۹ کودکان - ۴۴ تربیتی	۱۴۰۲	فاطمه بیری	۳۹ کودکان - ۴۷ عمومی	۱۴۰۱
فاطمه جمالی	۱۰ بالینی - ۳۵ عمومی	۱۴۰۲	زهره نجیبی	۳۹ روان سنجی	۱۴۰۱
پریسا شاه حسینی	۱۰ تربیتی	۱۴۰۳	فرزانه عبدی	۴۰ بالینی	۱۴۰۱
مهسا هونجانی	۱۱ بالینی	۱۳۹۸	سمانه مرادی گلریز	۴۰ عمومی - ۴۱ بالینی	۱۴۰۳
نگین قاسمی	۱۲ بالینی - ۲۲ روان سنجی	۱۴۰۳	فاطمه جعفری رابی	۴۱ بالینی	۱۴۰۲
سپیده سمائی	۱۲ بالینی - ۳۹ عمومی	۱۳۹۹	فاطمه کرمانی	۴۱ بالینی - ۴۲ عمومی	۱۴۰۱
گلناز حسن زاده	۱۲ عمومی - ۱۲ تربیتی	۱۴۰۲	سهیل ابوسعیدی	۴۰ کودکان	۱۴۰۱
پریا الفتی	۱۲ عمومی - ۱۴ روان سنجی - ۲۴ بالینی - ۲۷ کودکان - ۳۴ تربیتی	۱۴۰۱	فاطمه خسروانجام	۴۲ بالینی - ۴۸ عمومی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۰
مریم آرین فرد	۱۲ کودکان - ۳۴ بالینی - ۳۹ عمومی - ۴۴ روان سنجی	۱۴۰۳	علی خدایانه	۴۳ عمومی	۱۴۰۱
نگین قاسمی	۱۳ بالینی کودک - ۱۵ بالینی - ۱۸ سلامت - ۳۱ بهداشت روان	۱۴۰۳	نرگس قهرایی	۴۴ بالینی	۱۳۹۹
زهره کریمی فرد	۱۳ بالینی	۱۴۰۲	شقایق کارگر	۴۴ کودکان	۱۴۰۳
زینب قاسمی	۱۳ بالینی	۱۳۹۸	شقایق احمدی	۴۴ کودکان - ۴۶ تربیتی	۱۴۰۲
سینا صبور	۱۳ عمومی - ۲۱ روان سنجی - ۲۶ بالینی - ۳۹ کودکان	۱۴۰۰	فاطمه ایمانی	۴۵ عمومی	۱۴۰۰
فاطمه نیکدار اصل	۱۳ کودکان	۱۴۰۳	محمد مهدی اکبرزاده	۴۶ بالینی	۱۴۰۱
سارا الله وردی	۱۴ بالینی - ۲۲ عمومی - ۳۱ روان سنجی - ۴۲ کودکان	۱۳۹۹	مریم میراشه	۴۷ بالینی	۱۴۰۰
محمد رضا عمومی	۱۴ عمومی - ۱۴ روان سنجی - ۲۴ بالینی - ۳۷ کودکان	۱۴۰۲	سید وحید جاهدی	۴۷ کودکان	۱۴۰۳
نیما خوش فطرت	۱۵ عمومی - ۱۷ روان سنجی - ۲۳ کودکان - ۳۶ تربیتی - ۳۹ بالینی	۱۴۰۱	وحید جاهدی	۴۷ کودکان	۱۴۰۲
رفیه حکیمی	۱۶ تربیتی	۱۴۰۳	یاسمن امیری	۴۷ روان سنجی	۱۴۰۲
فاطمه شاه حیدری پور	۱۷ بالینی - ۲۷ روان سنجی - ۴۱ عمومی - ۴۹ کودکان	۱۴۰۲	کوثر یوسفی	۴۸ بالینی	۱۴۰۰
طاهرا سلاجقه	۱۷ بالینی	۱۳۹۹	زهره کارگر	۴۸ تربیتی	۱۴۰۲
محمد ذاکری نژاد	۱۷ عمومی - ۱۸ بالینی - ۳۳ کودکان - ۳۳ روان سنجی	۱۴۰۱	زهره نیایش راد	۴۸ تربیتی	۱۴۰۱
فاطمه اسماعیلی	۱۷ تربیتی	۱۴۰۲	آیسودا راکتی	۵۰ تربیتی	۱۴۰۳
نیما خوش فطرت	۱۷ روان سنجی - ۲۳ کودکان - ۳۶ تربیتی - ۳۹ بالینی	۱۴۰۱			

برای اطلاع از ستاره‌های سال ۱۴۰۴ روان آموز، QR code مقابل را اسکن کنید.
راستی تا به حال از خودتان پرسیده‌اید چرا شما یکی از هزار ستاره ما نباشید؟!

داوطلب وزارت علوم
داوطلب وزارت بهداشت

دوازده

نظرات رتبه برترها

پارسا کفشچی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۳

از کتاب‌های مختلف روان‌آموز مخصوصاً رشد، علم‌النفس و پکیج ایستگاه آخر استفاده کردم که نظم خوبی به ذهنم داد و خیلی بهم کمک کرد. ایستگاه آخر دقیقاً شبیه دفترچه‌های کنکوره و اضطراب کنکور رو کم می‌کنه.

معصومه حسینی عبد - رتبه ۲ کنکور ۱۴۰۲

آزمون‌های آزمایشی روان‌آموز، زمینه خوبی برای رقابت و سنجش آموخته‌هام فراهم کرد و فهمیدم برای بهبود رتبه‌ام باید کدوم منابع رو مطالعه کنم. پکیج ۱۰ سال کنکور روان‌آموز هم فرصت خوبی برای جمع‌بندی در روزهای پایانی بود.

زینب صالح‌زاده - رتبه ۸ کنکور ۱۴۰۲

هیچ دانشجوی روان‌شناسی نیست که روان‌آموز رو نشناسه. من هم از ابتدا می‌دونستم که روان‌آموز، بهترین کتاب‌ها رو در حوزه کنکور داره و اغلبشون رو داشتم و برام خیلی مفید بود. حتی در کنکور بهداشت هم خیلی کمکم کرد و اونجا هم رتبه ۷ بالینی شدم. روان‌آموز برایم یک راهنما و منبع مطمئن بود و از پیجش حال خوب می‌گرفتم.

محمد احمدوند - رتبه ۱۲ کنکور ۱۴۰۱

خوشبختانه پوشش جامع کتاب‌های روان‌آموز باعث شد که بی‌نیاز از مطالعه منابع اولیه باشم؛ این مسئله به ویژه درباره کتاب آسیب‌شناسی روانی صدق می‌کرد.

مرضیه زمانی - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۱

یک بار در آزمون آزمایشی شرکت کردم که در ترتیب پاسخ‌گویی به دروس خیلی کمکم کرد. فلش‌کارت‌های نارنگی رو داشتم. از کارگاه رشد خانم خجوی هم استفاده کردم. همچنین ممنونم از شون که به سری خدمات آموزشی در سایت روان‌آموز رو رایگان در اختیار داوطلبین قرار می‌دن.

سینا محمدباقری - رتبه ۳ کنکور ۱۴۰۰

با توجه به پراکندگی منابع، حجم گسترده و محدودیت زمانی که داشتم، دنبال یک منبع جامع و در عین حال اقتصادی می‌گشتم و در نهایت کتاب روان‌آموز رو انتخاب کردم و کاملاً راضی بودم.

فاطمه ایمانی - رتبه ۴۵ کنکور ۱۴۰۰

کلاس‌های بالینی و رشد خانم خجوی عبور از چالش رو برام ممکن کرد. بازخورد خوبی هم از یادگیریم می‌گرفتم. رشد سه برابر درصدهام رو نشون می‌داد. تمام مطالب سخت و مبهمی که برام وجود داشت با توضیحات عمیق خانم دکتر به نقطه قوت تبدیل شدن. مؤسسه روان‌آموز با تمام کتاب‌ها و کلاس‌ها و فلش‌کارت‌ها یک مرجع بی‌کم و کاست برای کنکور روانشناسیه.

انوشا ناصرطاهری - رتبه ۶ کنکور ۱۴۰۰

مطالعه برای ارشد روانشناسی رو از سایت روان‌آموز شروع کردم. رفرنس‌های معرفی شده رو پیدا کردم و خوندم. از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم و راضی بودم چون پوشش‌دهی خوبی از نکات اصلی داره.

حدیثه حسینی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۳

رشد، بالینی و آسیب روان‌آموز رو خوندم که پوشش خیلی خوبی داره و کافیه. کلاس‌ها هم همین‌طور. روان‌آموز تو سال کنکور یه دلگرمیه.

فائزه جمالی - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۳

روان‌آموز بهترین همراه سال کنکوره. مهم‌ترین ویژگیش هم اینه که آدم رو از خوندن منابع متعدد نجات می‌ده. من فقط کتاب‌های روان‌آموز رو چندین بار خوندم و آزمون رو شرکت کردم. خب نتیجه هم گویاست. نیاز به مطالعه هیچ کتاب دیگه‌ای نیست.

مرضیه رحیمی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۲

با روان‌آموز از طریق خواهرم آشنا شدم که قبل از من کنکور کارشناسی ارشد داده بود. من، هم از کتاب‌ها و هم فلش‌کارت‌های نارنگی استفاده کردم و خیلی بهم کمک کردن. برای جمع‌بندی هم کلاس روانشناسی عمومی روان‌آموز برای مرور مطالب، خیلی مفید بود و همشون رو به بچه‌ها پیشنهاد می‌کنم.

علیرضا زارع - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۲

دوستی که منابع رو بهم معرفی کرد، از روان‌آموز به عنوان منبع معتبر و قابل اطمینانی یاد کرد. من هم از کتاب رشد روان‌آموز، کلاس مجازی انگیزش و هیجان و همین‌طور تست‌های تألیفی آسیب و بالینی استفاده کردم که خیلی خوب بود و بهم کمک کرد.

زهرا قاسمی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۱

اصلاً باور نمی‌کردم همون‌طور که در آزمون جامع روان‌آموز رتبه تک‌رقمی شدم، در کنکور واقعی هم همین‌طور بشه. من از کتاب‌ها، کلاس‌ها و فلش‌کارت‌های نارنگی خیلی استفاده کردم و به نظرم واقعاً اثرگذار بود.

مجتبی حدائق - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۱

کلاس‌های رشد و بالینی خانم دکتر خجوی خیلی جامع مباحث رو پوشش می‌دادن و من دو هفته آخر برای دوره و مرور بهشون تکیه کردم و برای شخص من خیلی مفید و کاربردی بودن.

زهرا احمدی - رتبه ۹ کنکور ۱۴۰۱

من از کتاب‌ها و کلاس‌های روان‌آموز استفاده کردم. قطعاً نقش پررنگی در این مسیر داشت و اگر این کتاب‌ها به این خوبی تألیف نمی‌شدند، جمع‌آوری این نکات از کتب مختلف قطعاً کار طاقت‌فرسا و غیرممکنی بود. آزمون جامع مرحله یک رو هم شرکت کردم و در اون آزمون به نظرم سؤال‌های خیلی خوبی طرح شده بود.

سارا صابری - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۰

از همه محصولات روان‌آموز از جمله کلاس رشد و بالینی و کتاب‌ها استفاده کردم. واقعاً ممنونم که در سال کنکور نه مثل مؤسسه‌های کنکوری، بلکه مثل یک دوست واقعی کنارمون بودن.

محمدعلی حائری - رتبه ۵ کنکور ۱۴۰۰

لازم می‌دونم که یک تشکر ویژه از مجموعه روان‌آموز داشته باشم که واقعاً در موفقیت من مؤثر بود و به کنکوری‌های آینده هم کتاب‌ها و جزوات و مخصوصاً فلش‌کارت‌های نارنگی روان‌آموز رو پیشنهاد می‌کنم.

سارا جلوداری - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۰

من خیلی خوشحالم که در مسیر کنکور روان‌آموز رو کنارم داشتم؛ چون تیم کاملیه. چه از نظر منابع درسی و کلاس‌های آنلاین و چه از نظر طرح‌های مشاوره، انتخاب مناسبیه.

اگر مایلید مصاحبه‌های روان‌آموز با رتبه‌های تک‌رقمی را ببینید و از سرگذشت رتبه‌های برتر در سال کنکورشان مطلع شوید، QR code مقابل را اسکن کنید.

السون، متیو؛ رامیرز، جولینو جی (۱۴۰۳). *مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری* (ویراست دهم). ترجمه: علی اکبر سیف. تهران: انتشارات دوران.

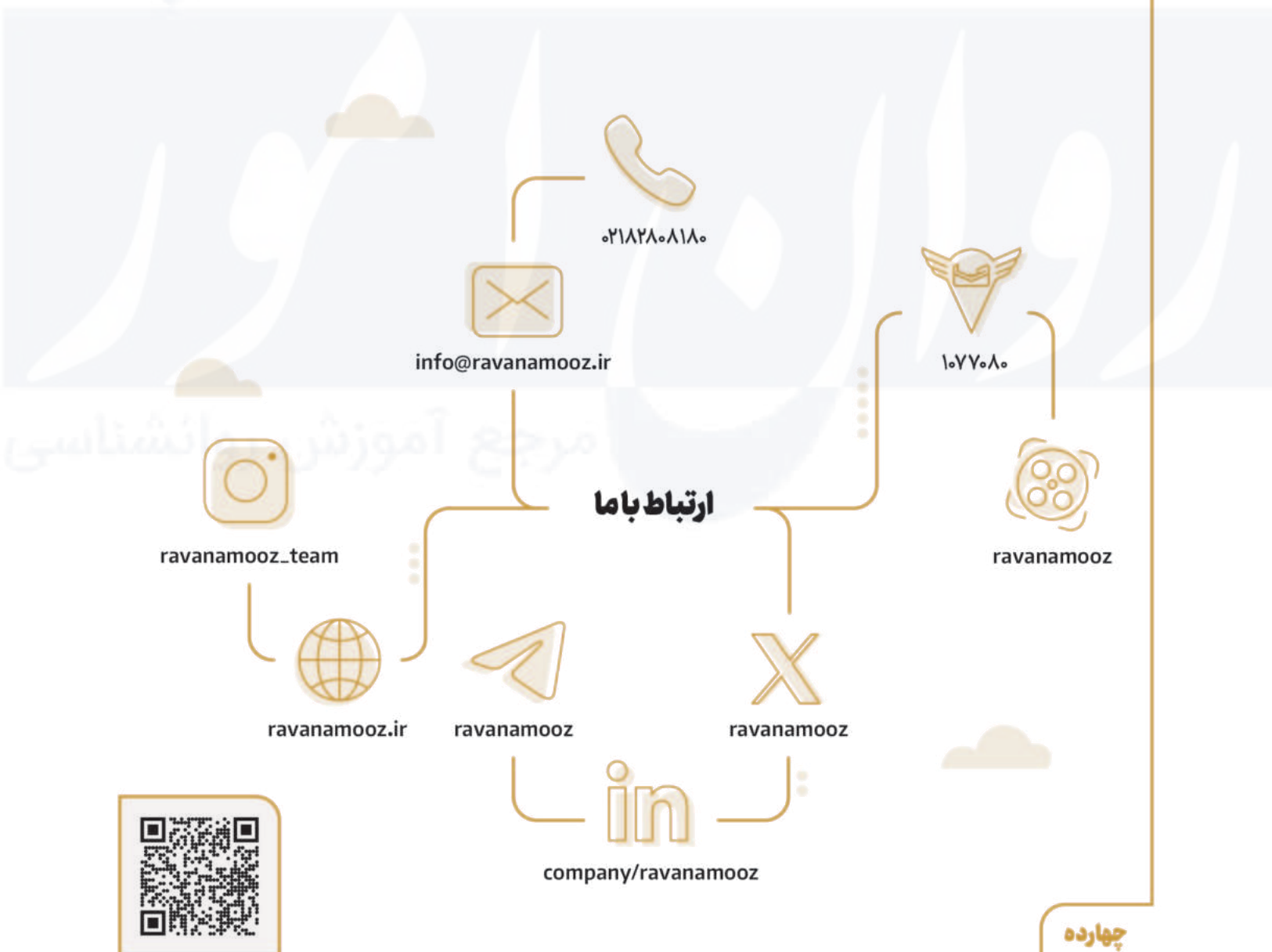
سانتراک، جان دبلیو (۱۴۰۰). *روانشناسی تربیتی*. ترجمه: حسین دانش‌فر، شاهده سعیدی و مهشید عراقچی. تهران: انتشارات رسا.

سعدی‌پور (بیابانگرد)، اسماعیل (۱۴۰۰). *روانشناسی تربیتی* (روانشناسی آموزش و یادگیری). تهران: انتشارات ویرایش.

سعدی‌پور (بیابانگرد)، اسماعیل (۱۴۰۰). *روانشناسی تربیتی کاربردی* (نظریه و عمل در روان‌شناسی آموزش و یادگیری). تهران: انتشارات ویرایش.

سیف، علی اکبر (۱۴۰۱). *روانشناسی پرورشی نوین: روان‌شناسی یادگیری و آموزش* (ویراست هفتم). تهران: انتشارات دوران.

کدیور، پروین (۱۴۰۱). *روانشناسی یادگیری*. تهران: انتشارات سمت.

فصل ۱/ روان‌شناسی تربیتی و پژوهش در آن	۱۷
فصل ۲/ رشد و نظریه رشد پیاژه	۲۸
فصل ۳/ نظریه رشد ویگوتسکی و برونر	۴۴
فصل ۴/ نظریه‌های رشد هیجانی اجتماعی	۵۵
فصل ۵/ نظریه‌های یادگیری رفتاری (واتسون، پاولف، گاتری، ثندایک، اسکینر)	۷۰
فصل ۶/ آموزش به کمک شیوه‌های تغییر رفتار	۸۸
فصل ۷/ نظریه‌های شناختی یادگیری	۱۰۳
فصل ۸/ نظریه یادگیری شناختی خبرپردازی نظام یاد	۱۲۳
فصل ۹/ راهبردهای شناختی و فراشناختی و کاربرد آن‌ها در یادگیری و مطالعه	۱۳۸
فصل ۱۰/ نظریه یادگیری شناختی سازنده‌گرایی	۱۴۹
فصل ۱۱/ انگیزش در یادگیری	۱۵۹
فصل ۱۲/ سبک‌های یادگیری و تفکر، شخصیت و خلق‌و‌خو	۱۷۷
فصل ۱۳/ هوش	۱۹۰
فصل ۱۴/ تفکر، مفهوم‌سازی و قاعده‌آموزی	۲۰۵
فصل ۱۵/ حل مسئله، تفکر انتقادی، آفرینندگی، تصمیم‌گیری	۲۱۲
فصل ۱۶/ تفاوت‌های قومی، فرهنگی و جنسیتی در آموزش	۲۲۴
فصل ۱۷/ طراحی آموزشی، هدف‌های آموزشی و آمادگی یادگیری	۲۲۹
فصل ۱۸/ طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی	۲۳۶
فصل ۱۹/ آموزش معلم‌محور به روش سخنرانی و آموزش مستقیم	۲۴۵
فصل ۲۰/ آموزش یادگیرنده‌محور	۲۵۷
فصل ۲۱/ مدیریت کلاس درس	۲۶۵
فصل ۲۲/ سنجش و ارزیابی	۲۷۲
سؤالات کنکور ۱۴۰۴	۲۸۲

فهرست مطالب

خوشحالیم که روان‌آموز را انتخاب کرده‌اید و در مسیر تبدیل شدن به یک روان‌شناس خبره، فرصت در کنار تان بودن را داریم. تمام تلاش ما این است که همراه بهتری باشیم.

حالا که به انتهای این فهرست رسیده‌اید برای بهبود این همراهی، به همکاریتان نیاز داریم. حتی یک ایده که به نظر خودتان شاید خیلی کوچک بیاید، ممکن است برای ما حسابی راهگشا باشد. در این لینک می‌توانید ایده‌هایتان را با ما به اشتراک بگذارید. یک فرم نظرسنجی هم خواهید دید که پاسخ‌گویی به آن، با جوایز ارزنده‌ای همراه است که پس از کنکور به قید قرعه تقدیم خواهد شد.

برای ثبت ایده یا شرکت در نظرسنجی QR code را اسکن کنید.

داستان یک سفر

امید داریم لذت گشت و گذار در دنیای این کتاب به جانتان بپوشد. خوشحال می‌شویم اگر قبل از شروع کتاب، اهداف و رویاهای خود را در این زمینه بنویسید و عکس این صفحه را برای شرکت در کمپین داستان یک سفر و دریافت جوایز ارزنده، برای ما ارسال کنید.

کوپن اختصاصی ثبت نام رایگان آزمون‌های آزمایشی جامع روان آموز

پس از اسکن QR code، نوار زیر را خراشیده و سپس از کد یک بار مصرف مربوطه برای ثبت نام استفاده کنید.

● اهمیت و چیستی

روان‌شناسی علم مطالعه رفتار و فرایندهای روانی است و روان‌شناسی تربیتی، شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که به مطالعه آموزش و یادگیری در موقعیت‌های آموزشی می‌پردازد و هدف آن کمک به پرورشکاران در برخورد درست با موقعیت‌های آموزش و پرورش است.

این رشته ویژگی‌های یادگیرنده‌ها، شرایط یادگیری و روش‌های آموزش مبتنی بر فرد را مطالعه می‌کند و مجموعه‌ای از نظریه‌ها و مهارت‌های مورد نیاز برای معلمان را فراهم می‌کند تا در موقعیت‌های مختلف از آن استفاده کنند.

● زمینه تاریخی و نحوه شکل‌گیری

شاخه روان‌شناسی تربیتی توسط چندین نفر از پیشگامان روان‌شناسی قبل از شروع قرن بیستم به وجود آمد. سه تن از این پیشگامان که نقش بیشتری داشتند عبارت‌اند از: ویلیام جیمز، جان دیویی و ادوارد ثرندایک.

- ویلیام جیمز

جیمز (۱۸۴۲-۱۹۱۰) بر اهمیت مشاهده و یادگیری در کلاس‌ها به منظور بهبود آموزش تأکید داشت و معتقد بود که روان‌شناسی آزمایشگاهی اغلب نمی‌تواند به ما بگوید که چگونه به گونه‌ای اثربخش به کودکان آموزش دهیم. او توصیه می‌کرد که معلمان برای کمک به رشد ذهنی کودکان باید درس را از نقطه‌ای شروع کنند که کمی فراتر از سطح دانش و فهم آن‌ها باشد.

نکته: پیازه و ویگوتسکی هم می‌گن که شروع درس باید کمی فراتر از دانش و فهم دانش‌آموز باشه.

پیاژه این مفهوم رو با اصطلاحات «برهم زدن تعادل» و «تازگی در حد متوسط» بیان می‌کنه و ویگوتسکی با اصطلاح «منطقه تقریبی رشد». در فصل‌های بعدی کامل براتون توضیح می‌دیم.

- جان دیویی

دیویی، (۱۸۵۹-۱۹۵۰) دومین پیشگام در شکل‌گیری روان‌شناسی تربیتی است؛ او نقش مهمی در کاربرد علمی روان‌شناسی دارد. در ادامه مهم‌ترین ایده‌های او را مطرح می‌کنیم:

(۱) به عقیده دیویی کودک، یادگیرنده فعال است و از طریق عمل کردن به بهترین شکل یاد می‌گیرد؛ به همین دلیل به روش یادگیری کشف کردن به جای انتقال اطلاعات تأکید می‌کند.

(۲) دیویی توصیه می‌کرد که به جای تأکید بر آموزش موضوع‌های تحصیلی، به چگونگی حل مسائل توسط کودکان اهمیت داده شود تا بتوانند با دنیای بیرون از مدرسه انطباق پیدا کنند. او آموزش را به صورت یک موضوع کلی در نظر می‌گرفت.

(۳) به اعتقاد دیویی، تمام کودکان (با هر جنسیت و طبقه اجتماعی و اقتصادی و قومی) حق دارند از آموزش مناسب برخوردار باشند.

- ثرندایک

سومین پیشگام روان‌شناسی تربیتی ادوارد ثرندایک (۱۸۷۴-۱۹۴۹)، از شاگردان ویلیام جیمز است. روان‌شناسی تربیتی به معنای امروزی با کوشش ادوارد ثرندایک آغاز شد. او مطالعات خود را با آزمایش حیوانات آغاز کرد؛ سپس توجه او به چگونگی یادگیری انسان جلب شد.

یکی از سؤالات همیشگی در آموزش و پرورش، مربوط به چگونگی انتقال دانش از یک موقعیت یادگیری به موقعیت دیگر بوده است. تا قبل از انجام پژوهش‌های ثرندایک در این باره، روان‌شناسی قوای ذهنی (انضباط صوری یا انضباط ذهنی) چگونگی انتقال یادگیری را شرح می‌دهد. نظریه انضباط صوری بیان می‌کند که ذهن ما از قوای مختلفی مانند استدلال، توجه، قضاوت حافظه و غیره تشکیل شده است؛ برای مثال تمرین استدلال، مثلاً حل یک مسئله ریاضی، به فرد قدرت استدلال بیشتری می‌دهد. بنابراین، همان طور که ماهیچه‌ها را می‌توان با تمرین قدرتمند ساخت، قوای ذهنی را نیز می‌توان از راه تمرین نیرومند کرد. ثرندایک با انجام پژوهش‌های خود نظریه عناصر همانند را به جای نظریه قوای ذهنی مطرح کرد و نظریه قوای ذهنی را رد کرد. نظریه عناصر همانند علت انتقال یادگیری از یک موقعیت به موقعیت دیگر را میزان شباهت این دو موقعیت می‌داند. مثلاً یادگیری ریاضی به یادگیری آمار کمک می‌کند، زیرا محتوای این دروس به هم شباهت دارند.

ثرندایک را می‌توان آغازگر سنجش و اندازه‌گیری و ارتقاء شالوده علمی یادگیری دانست. او معتقد بود روان‌شناسی باید مبنای علمی داشته باشد و بر اندازه‌گیری مبتنی باشد. از دید او مهم‌ترین وظیفه مدرسه، پرورش مهارت‌های استدلال کردن در کودکان است.

رویکرد اسکینر (دهه‌های میانی قرن بیستم) براساس باورهای ثرنادایک بنا شده بود. اسکینر باور داشت که فرایندهای ذهنی که قابل دیدن و مشاهده نیستند در محدوده روان‌شناسی علمی قرار نمی‌گیرند. اسکینر، روان‌شناسی را به عنوان علم مطالعه رفتار قابل مشاهده و پیامدهای قابل کنترل آن تعریف کرد و مفهوم یادگیری برنامه‌ای را مطرح کرد که در فصول آینده، آن را شرح خواهیم داد.

بنابر آنچه گفتیم، رویکردهای رفتاری بر رفتارهای قابل مشاهده و اهداف رفتاری تأکید می‌کردند؛ اما این اهداف رفتاری، نیاز مریبان و اهداف واقعی را در بر نمی‌گرفت. به همین دلیل در قرن بیستم، انقلاب شناختی در روان‌شناسی اتفاق افتاد و به دنبال آن مفاهیم غیر قابل مشاهده و شناختی (مانند حافظه و استدلال و تفکر) برای کمک به یادگیری دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گرفتند.

در اواخر قرن بیستم، روان‌شناسی تربیتی دوباره به سمت جنبه‌های شناختی مطرح شده توسط جیمز و دیویی روی آورد و رویکردهای متنوعی مانند روان‌شناسی گشتالت، تنظیم مجدد مفاهیم و تجربه‌هایی که منجر به بینش می‌شود و رویکرد خبرپردازی، مربوط کردن اطلاعات جدید به اطلاعات قبلی منجر به یادگیری می‌شود، شکل گرفت. همچنین در چند دهه آخر قرن بیستم، برخی روان‌شناسان انسان‌گرا بر اختصاصی بودن تجربه‌های انسان و جنبه‌های اجتماعی و هیجانی زندگی دانش‌آموزان تأکید کردند.

● دیدگاه‌های موجود

سه دیدگاه عمده در زمینه روان‌شناسی تربیتی وجود دارد:

دیدگاه اول، روان‌شناسی پرورشی را کاربرد دانش روان‌شناسی در فعالیت‌های کلاسی معرفی می‌کنند. پیروان این دیدگاه برای نام‌گذاری کتاب‌های خود از عناوین روان‌شناسی پرورشی پرهیز می‌کنند و از عناوینی مانند کاربرد روان‌شناسی در آموزش و روان‌شناسی برای آموزش استفاده می‌کنند.

دیدگاه دوم، روان‌شناسی پرورشی را استفاده از روش‌های روان‌شناسی برای مطالعه فعالیت‌ها و موقعیت‌های کلاس درس در نظر می‌گیرد.

دیدگاه سوم، به روان‌شناسی پرورشی به عنوان یک نظام مستقل با نظریه‌ها، روش‌های پژوهش، مسائل و فنون ویژه خود نگاه می‌کند.

وولفلک روان‌شناسی پرورشی را به عنوان «یک نظام وابسته به فرایندهای آموزش و یادگیری که هم روش‌ها و نظریه‌های روان‌شناسی را به کار می‌بندد و هم دارای روش‌ها و نظریه‌های خودش است» تعریف می‌کند. پیروان دیدگاه سوم برای روان‌شناسی دو هدف و وظیفه اصلی قائل اند: ۱) درک و فهم فرایند یادگیری و آموزش و ۲) فراهم کردن راه‌های بهبود بخشیدن به این فرایندها.

امروزه دیدگاه سوم بیشترین طرفدار را دارد.

● قلمرو موضوعات

سیفرت، روان‌شناسی پرورشی را به عنوان «مطالعه چگونگی ایجاد یادگیری و اینکه چگونه آموزش می‌تواند به ایجاد یادگیری کمک کند» تعریف می‌کند.

آدنل و همکاران، روان‌شناسی پرورشی را این گونه تعریف می‌کنند: «ماموریت دوگانه روان‌شناسی پرورشی یکی درک و فهم یادگیرندگان و دیگری کمک به یادگیری آن‌ها است. روان‌شناسی پرورشی می‌کوشد تا تمام جنبه‌های فرایند آموزش-یادگیری را بفهمد و از این دانش برای بهبود فعالیت آموزش و پرورش استفاده کند.»

بنابر تعاریفی که ارائه شد، موضوعاتی که روان‌شناسی تربیتی به آن‌ها می‌پردازد آموزش، یادگیری و ویژگی‌های یادگیرنده است و سه عامل اساسی که زیر موضوع‌های روان‌شناسی پرورشی را تشکیل می‌دهند، یادگیرنده، معلم و فرایندی است که بین این دو واقع می‌شود.

یادگیری

● یادگیری چیست؟

همان طور که گفته شد، موضوعاتی که روان‌شناسی تربیتی به آن‌ها می‌پردازد، آموزش، یادگیری، و ویژگی‌های یادگیرنده است. پس یادگیری یکی از مهم‌ترین و در عین حال از مشکل‌ترین مفاهیم روان‌شناسی برای تعریف کردن است. یادگیری را می‌توان به صورت‌های مختلف تعریف کرد؛ برای مثال، بعضی یادگیری را کسب دانش و اطلاعات، عادت‌های مختلف، مهارت‌های متنوع و راه‌های گوناگون حل مسائل و بعضی دیگر فراگیری رفتارهای مفید و حتی رفتارهای ناپسند و مضر تعریف کرده‌اند.

اما معروف‌ترین تعریف یادگیری به قرار زیر است:

به تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است یادگیری گفته می‌شود و نمی‌توان آن را به حالت‌های موقتی بدن مانند آنچه بر اثر بیماری، خستگی یا مصرف داروها پدید می‌آید نسبت داد.

در این تعریف، چهار ویژگی وجود دارد: ۱) تغییر، ۲) تغییر نسبتاً پایدار، ۳) تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری و ۴) تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری بر اثر تجربه.

-تغییر

بعد از اینکه تجربه یادگیری اتفاق می‌افتد، موجود زنده از جمله انسان از حالت قبل از کسب تجربه به یک حالت تازه تغییر می‌یابد. یادگیری چه پیچیده باشد مانند یادگیری نحوه دوچرخه‌سواری، چه ساده مانند یادگیری نام یک شخص، به هر حال در یادگیرنده، در مقایسه با زمان قبل از یادگیری تغییر ایجاد می‌کند. ما پیوسته بر اثر تجارب یادگیری در حال تغییر هستیم و آنچه بیش از هر عامل دیگری سبب دگرگونی افراد در طول زندگی می‌شود تجارب یادگیری است. زندگی انسان مانند رود خروشان است که در حال نو شدن و دگرگونی است و این، از برکت کسب تجربه و یادگیری رخ می‌دهد.

نکته: دقت کنید که هر نوع یادگیری منجر به تغییر می‌شود، اما هر تغییری یادگیری محسوب نمی‌شود! مثلاً اگر شما به آرایشگاه برید و موها تون رو کوتاه کنید، یک تغییر در شما ایجاد شده اما این تغییر منجر به یادگیری جدیدی نشده.

-نسبتاً پایدار

زمانی را به یاد بیاورید که امتحان مهمی دارید و با انرژی شروع به درس خواندن می‌کنید. بعد از گذشت چند ساعت، احساس خواب‌آلودگی و خستگی شدیدی می‌کنید. سپس می‌خواهید و زمانی که بیدار می‌شوید دیگر احساس خستگی نمی‌کنید. افت انرژی برای درس خواندن یک تغییر در شما بود اما پایداری نداشت، زیرا با استراحت کردن به حالت اولیه خود بازگشت.

یا موقعیتی را در نظر بگیرید، از یک محل پر نور به یک اتاق کم نور وارد می‌شوید. بر اثر باز شدن مردمک چشم و سایر تغییراتی که در شبکیه چشم اتفاق می‌افتد دیدتان نسبت به اشیاء اتاق تیره می‌شود و این یک تغییر موقت ناشی از انطباق حسی است و یک تغییر از نوع یادگیری محسوب نمی‌شود، بلکه یک تغییر فیزیولوژیکی است؛ زیرا پس از خارج شدن از محیط کم نور به حالت قبل باز می‌گردد. اما تغییراتی که می‌توانیم آن‌ها را یادگیری بنامیم نسبتاً پایدار هستند. بسیاری از تغییرات، ناشی از عوامل انگیزشی، هیجانی، خستگی و انطباق حسی هستند و به سرعت از بین می‌روند؛ بنابراین، در شمار تغییرات مربوط به یادگیری محسوب نمی‌شوند.

-رفتار یا توان رفتاری

دانش‌آموز کلاس سومی را در نظر بگیرید که جدول ضرب را یاد گرفته است و زمانی که معلم از او سؤال می‌پرسد، می‌تواند به خوبی پاسخ دهد. این یک تغییر در رفتار این دانش‌آموز است. حال اگر این دانش‌آموز بعد از کلاس در حیاط مدرسه مشغول بازی باشد، آیا باز هم جدول ضرب را به یاد دارد و یادگیری در او پایدار بوده است؟ پاسخ به این سؤال مثبت است، زیرا یادگیری جدول ضرب یک تغییر در توان رفتاری (رفتار بالقوه) دانش‌آموز ایجاد کرده است و اگر شرایط مناسب فراهم شود این یادگیری بالقوه، بالفعل خواهد شد؛ مثلاً اگر دوستش در حین بازی از او بپرسد 2×2 چند می‌شود؟ او فوراً پاسخ می‌دهد چهار! تغییر حاصل از یادگیری به تغییر در توانایی فرد منجر می‌شود، نه صرفاً تغییر در رفتار آشکار او. یادگیرنده از راه یادگیری، توانایی انجام اعمال مختلف را کسب می‌کند و گاهی این توانایی به صورت نهان در فرد باقی می‌ماند. مثلاً معلمی که نظریات و مهارت‌های لازم برای مدیریت کلاس درس را یاد گرفته، تا زمانی که در کلاس درس قرار نگیرد نمی‌تواند آنچه را یاد گرفته به کار ببندد و تغییری در رفتار ظاهری او ایجاد نمی‌شود.

بنابر آنچه گفته شد، می‌توان گفت رفتار دو نوع است: آشکار و نهان.

رفتار آشکار شامل اعمالی است که مستقیماً قابل مشاهده‌اند. مانند راه رفتن، صحبت کردن و ...

رفتار نهان شامل اعمال درونی است که مستقیماً قابل مشاهده نیستند و ما از طریق رفتار آشکار به آن‌ها پی می‌بریم. مانند تفکر و تخیل و ...

ما برای فهمیدن و کسب اطلاع از میزان یادگیری فرد به عملکرد او رجوع کنیم. عملکرد همان محصول یادگیری است. ما با مشاهده تغییرات در عملکرد فرد، متوجه می‌شویم که آیا یادگیری اتفاق افتاده است یا خیر.

شباهت رفتار آشکار و عملکرد: هر دو به جنبه‌های قابل مشاهده رفتار اشاره دارند.

تفاوت رفتار آشکار و عملکرد: رفتار، به هر گونه عمل شخص گفته می‌شود، درحالی که عملکرد به نتیجه عمل فرد گفته می‌شود. برای مثال، یک رفتار ممکن است تکان دادن ناخن روی محدوده‌ای مشخص از سطح پوست باشد، اما ما آن را عملکرد (خاراندن) می‌نامیم.

گانه می‌گوید: «عملکردها رفتارهایی هستند که بر حسب تأثیراتشان دسته‌بندی و نام‌گذاری می‌شود.» به قول هیلگارد و باور «تفاوت بین یادگیری و عملکرد، تفاوت بین دانستن چگونه انجام دادن کاری و انجام دادن آن کار است.»

عملکرد می‌تونه تحت تأثیر عوامل مختلفی مثل خستگی، بیماری، هیجان، شرایط محیطی و انگیزش قرار بگیره. پس حواستون باشه که عملکرد ممکنه همیشه شاخص درستی از یادگیری نباشه!

مثلاً ممکن است دانش‌آموز موقع امتحان دچار استرس بشه و عملکرد خوبی در امتحان نداشته باشه، در صورتی که مطالب رو به خوبی یاد گرفته بوده.

پس برای فهمیدن میزان واقعی یادگیری:

باید از وسایل دقیق سنجش عملکرد، مثل آزمون‌ها و روش‌های دیگه استفاده کرد و عملکرد در دفعات و شرایط مختلف سنجیده بشه.

-تجربه

همان طور که گفته شد، در اثر تجربه، تغییر اتفاق می‌افتد و منجر به یادگیری می‌شود؛ اما آیا همه تغییرات صرفاً حاصل تجربه هستند؟ تغییراتی که بر اثر عوامل انگیزشی، انطباق حسی، خستگی، مصرف دارو و ... صورت می‌گیرد، با وجود اینکه موجب تغییر رفتار می‌شود، اما یادگیری محسوب نمی‌شوند؛ زیرا حاصل تجربه نمی‌باشند. همچنین رشد کردن، پیر شدن و بالغ شدن منجر به تغییر می‌شوند، اما این تغییرات حاصل تجربه نیستند و یادگیری محسوب نمی‌شود.

منظور از تجربه در تعریف یادگیری، اثرگذاری متقابل بین محرک‌ها (بیرونی و درونی) و یادگیرنده است؛ بنابراین گوش دادن سخنرانی، خواندن کتاب، زمین خوردن

کودک یا فکر کردن به یک مطلب همه می‌توانند تجربه‌ای باشند که منجر به یادگیری می‌شوند.

● یادگیری عمدی و اتفاقی

نیازی نیست که حتماً یادگیری جنبه عمدی داشته باشد. ما هر روز در معرض تجربه‌های برنامه‌ریزی نشده زیادی قرار می‌گیریم و یادگیری اتفاق می‌افتد. دانش‌آموزان با حضور در مدرسه در اثر ارتباط با معلمان و دوستان، یادگیری‌های غیرعمدی فراوانی را تجربه می‌کنند که قابل پیش‌بینی نبوده است.

● تفکر و یادگیری

تفکر هم محصول یادگیری است و هم جزء تجاربی است که به یادگیری می‌انجامد. انسان در طول عمر خود، تفکر کردن و شیوه‌های آن را می‌آموزد و سپس با استفاده از همین تفکر، یادگیری‌های تازه کسب می‌کند.

● یادگیری و رشد

بزرگ‌ترین رقیب یادگیری، رشد است. رشد عامل تغییردهنده رفتار است؛ به کمک رشد و یادگیری تغییرات مداومی در انسان به وجود می‌آید. اگر مجموعه رفتارهایی با توالی منطقی و بدون تمرین به وجود بیاید، می‌گوییم این رفتار با رشد کسب شده است نه یادگیری، زیرا یادگیری بر کسب دانش تأکید می‌کند. تفاوت دیگر رشد و یادگیری در این است که عواملی که بر رشد و نمو اثرگذارند به وسیلهٔ زن‌ها تعیین می‌شوند، درحالی‌که عواملی که بر یادگیری اثر می‌گذارند به وسیلهٔ تجارب و وقایعی که در زندگی فرد رخ می‌دهد مشخص می‌شوند.

آموزش

● آموزش و تدریس

آموزش به صورت‌های مختلفی تعریف شده است؛ بعضی از این تعاریف آموزش را فعالیت‌های حرفه‌ای معلم، و بعضی دیگر فعالیت‌هایی که معلم به قصد آسان‌کردن یادگیری به تنهایی یا با کمک موادآموزشی انجام می‌دهد معرفی می‌کنند. براون و اتکینسن نیز آموزش را فراهم آوردن فرصتی برای اینکه دانش‌آموز یاد بگیرد تعریف می‌کنند.

با توجه به تعاریفی که ارائه شد، می‌توان نتیجه گرفت که آموزش به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با هدف آسان ساختن یادگیری از سوی معلم یا آموزگار طرح‌ریزی می‌شود و بین معلم و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل جریان می‌یابد. یادگیری فعالیتی است که از سوی یادگیرنده انجام می‌گیرد و خود او در شکل‌گیری آن نقش مستقیم دارد، درحالی‌که نقش معلم صرفاً فراهم آوردن شرایط و امکاناتی است که یادگیری را آسان کند. استرانگ، بهترین ملاک اثربخش بودن معلمی را، هدایت یادگیری دانش‌آموزان می‌داند. معلم می‌تواند نردبان صعود به درک بالا را در اختیار یادگیرندگان قرار دهد اما یادگیرندگان باید خودشان از این نردبان بالا روند (اسلاوین). معلم اثربخش، روش یادگیری را آموزش می‌دهد نه صرفاً موضوع درسی را. پس می‌توان نتیجه گرفت یادگیری، فرایند درونی یادگیرنده است و آموزش نسبت به آن جنبه بیرونی دارد. سرچشمه یادگیری، در شخص یادگیرنده است و کمک‌های بیرونی جنبه تسهیل‌کننده دارد. آموزش و یادگیری ضمن ارتباط بسیار نزدیک با یکدیگر، دو فرایند مستقل‌اند. آموزش می‌تواند به یادگیری منجر شود، ولی یادگیری، ضرورتاً نتیجه آموزش نیست؛ بنابراین می‌توان گفت آموزش مجموعه فعالیت‌هایی است که در پی تسهیل یادگیری می‌باشد، ولی ممکن است به یادگیری منجر نشود، زیرا اینکه یادگیری اتفاق بیفتد یا نه به عهده خود یادگیرنده است.

در دنیای امروز با اشکال دیگر آموزش مانند آموزش به وسیلهٔ رادیو، کامپیوتر و کتاب مواجه می‌شویم که فاقد ویژگی کنش یا رابطه متقابل بین معلم و یادگیرنده است؛ بنابراین اگر بخواهیم تعریف جامع‌تری از آموزش ارائه کنیم، می‌گوییم: آموزش، هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح‌ریزی شده‌ای است که هدف آن آسان کردن یادگیری در یادگیرندگان است.

تدریس نیز به اشکال گوناگونی تعریف شده است؛ بعضی تدریس را فعالیت‌های معلم در حضور دانش‌آموزان و دانشجویان که اغلب به صورت کلامی انجام می‌گیرد تعریف می‌کنند و برخی دیگر، تدریس را مجموعه اعمالی می‌دانند که به قصد کمک به ایجاد یادگیری از سوی معلم انجام می‌شود (دمبو). به عقیدهٔ عده‌ای دیگر نیز تدریس، کوشش‌های بین فردی برای کمک به یادگیرندگان برای کسب دانش، فراگیری مهارت‌ها و درک توانمندی‌های خود است (ادانل، ریو، اسمیت).

شاید در نگاه اول آموزش و تدریس مترادف به نظر برسند، اما دقیقاً هم معنا نیستند. آموزش شامل فعالیت‌های کلاسی معلم در حضور دانش‌آموزان، فعالیت‌های پیش از رفتن به کلاس یعنی طراحی آموزشی و فعالیت‌های مربوط به طراحی و اجرای ارزشیابی می‌باشد؛ اما تدریس (درس دادن) شامل فعالیت‌های معلم است که در حضور دانش‌آموزان و دانشجویان و اغلب به صورت کلامی انجام می‌گیرد و هدف آن کمک به ایجاد یادگیری است.

بنابراین چه مطرح شد، در مقایسهٔ آموزش و تدریس می‌توان گفت: (۱) تدریس بخشی از آموزش است، اما تمامی آن نیست؛ (۲) تدریس وابسته به معلم است، اما آموزش می‌تواند بدون معلم صورت پذیرد؛ (۳) تدریس، کمک به ایجاد یادگیری است و آموزش، آسان کردن یادگیری است.

● **پروژه و کارآموزی**

پروژه به فرایندی منظم و مستمر گفته می‌شود که هدف آن رشد همه جانبه شخصیت فرد در جهت کسب و درک معارف بشری و هنجارهای جامعه و کمک به شکوفا شدن استعدادهای آنان است. پس یک نظام پرورشی موفق، هم به شکوفا کردن استعدادهای ذاتی فرد کمک می‌کند و هم او را به عنوان یک انسان آگاه نسبت به مسائل جهانی و پایبند به ارزش‌های جامعه خود پرورش می‌دهد.

کارآموزی، به معنی گسترش نگرش، دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای انجام عملکرد مناسب در یک تکلیف یا شغل معین است. در جدول زیر به مقایسه پروژه و کارآموزی می‌پردازیم.

پروژه	کارآموزی
حوزه فعالیت	کارآموزی به حوزه محدود اختصاص دارد.
هدف	فعالیت‌های پرورشی وسیع هستند و تمام جنبه‌های زندگی را در بر می‌گیرد.
مدت زمان	هدف‌های پرورش بسیار کلی و جامع‌اند. در نظام‌های پرورشی پرورش‌یابندگان آزاد هستند تا با بهره‌گیری از امکانات گوناگون نهادهای پرورشی مانند معلمان، دروس مختلف، آزمایشگاه‌ها، کتابخانه‌ها و ... با توجه به علاقه‌ها و استعدادهای خود زمینه تحصیلی مورد علاقه خود را دنبال کنند.
نهاد مربوطه	دوره‌های پرورشی طولانی و مستمر هستند، مانند دوره دبستان، دبیرستان، دانشگاه.
	دوره‌های کارآموزی معمولاً کوتاه و مقطعی هستند، مانند دوره تربیت معلم یا دوره تربیت خلبان.
	دوره‌های کارآموزی معمولاً توسط مؤسسات صنعتی و خدماتی خصوصی و گاه دولتی و با هدف تأمین نیروی انسانی متخصص مورد نیاز خودشان برگزار می‌شود.
	پرورش غالباً توسط نهادهای رسمی و دولتی مانند مدارس و دانشگاه‌ها انجام می‌گیرد.

● **رابطه اهداف آموزش و پرورش و روان‌شناسی پرورشی**

چیزی که آموزش و پرورش را در دوره‌های زمانی یا جوامع مختلف از یکدیگر متمایز می‌کند فلسفه، هدف و شیوه عمل است. در هر دوره تاریخی یا هر جامعه‌ای، آموزش و پرورش اهداف و محتوای خاصی را دنبال کرده و زمانی که تغییراتی در جوامع صورت گرفته، آموزش و پرورش نیز تغییر کرده است. تجدید نظر در اهداف آموزش و پرورش برای جوامع امری ضروری است. این امر در گذشته بسیار کند بوده، اما امروزه با گسترش روزافزون دانش، همگامی آموزش و پرورش با این دانش‌ها، دشوار یا حتی ناممکن شده است. چیزی که اکنون می‌تواند جایگاه آینده ملت‌ها را مشخص کند، توانایی آن‌ها در اکتساب، انتقال و به کارگیری دانش و مهارت‌های حل مسئله در دنیای کار و زندگی روزمره خواهد بود؛ بنابراین روان‌شناسی تربیتی دو هدف را برای آموزش و پرورش دنبال می‌کند:

۱) آموزش مهارت‌های فکری: در گذشته شیوه تفکر و استدلال به دلایلی مورد توجه نبوده بر روی آن تأکید نشده است، برای مثال، در گذشته تفکر را مانند یکی از مهارت‌های اساسی مانند خواندن و نوشتن در نظر نمی‌گرفتند، درحالی‌که تفکر به معنی سازمان‌دهی مجدد ذهنی است و پایه و اساس برای هر نوع یادگیری و کسب دانش است. آن‌ها تفکر را امری طبیعی تلقی می‌کردند که خودبه‌خود، به وجود می‌آید و معتقد بودند، تأکید بر آموزش تفکر موجب غفلت از پرورش اجتماعی و اخلاقی می‌شود، درحالی‌که اگر تفکر و استدلال رشد کند فرد از خود بیرون آمده و به سوی پذیرش آراء دیگران و توجه به مصالح اجتماعی هدایت می‌شود.

امروزه، مطلب برای یادگیری بیش از اندازه و بی‌پایان است؛ بنابراین باید به یادگیرندگان مهارت‌هایی را آموزش داد که بتوانند در زندگی آینده استفاده کنند. مهم‌ترین این مهارت‌ها درست فکر کردن است. از قدیم گفته شده به جای ماهی دادن به فرد، ماهیگیری را به او آموزش بده.

۲) یادگیری واقعی به جای یادگیری سطحی: باید به دانش‌آموزان کمک شود به جای حفظ طوطی‌وار مطالب، آنچه را می‌آموزند به مفهوم جامع‌تری ربط دهند و به اصول اساسی دست یابند و فرصت نظریه‌پردازی و فکرکردن و بیان افکار و همکاری گروهی پیدا کنند. همچنین خود را فردی متفکر، مستقل و کامل بدانند.

● **آموزش اثربخش**

برای موفق شدن در کار معلمی هم باید هنر داشت هم علم. بدون داشتن هر یک از این دو نمی‌توان معلم موفق شد.

آموزش مانند یک جوراب تک‌سایز و مناسب همه نیست. معلم باید بر انواع دیدگاه‌ها و راهبردها (سازنده‌گرا، سنتی) تسلط داشته باشد و در استفاده از آن‌ها انعطاف‌پذیر باشد. این موضوع مستلزم داشتن دانش و مهارت‌های حرفه‌ای و همچنین تعهد و انگیزش است.

دانش حرفه‌ای معلم شامل موارد زیر می‌باشد:

دانش آموزش‌گری: دانش چگونه ارائه دادن مطلب به گونه‌ای که برای یادگیرنده قابل فهم باشد.

دانش محتوای درس: شناخت و تسلط معلم بر موضوعی که تدریس می‌کند. این دانش دوران تحصیل معلم کسب می‌شود.

دانش مربوط به یادگیرندگان: معلم باید دانش آموزان خود را از هر جهت به ویژه از نظر رشد و توانایی شناختی بشناسد. داشتن اطلاع جامع از روان‌شناسی رشد به معلم کمک می‌کند.

دانش مربوط به یادگیری: معلم روش‌ها، فنون، ماهیت و شرایط یادگیری را بفهمد و برای یادگیری بهتر به دانش آموز کمک کند.

مهارت‌های حرفه‌ای معلم شامل موارد زیر می‌باشد:

مهارت در موضوع اصلی: به معنی داشتن یک درک فکورانه، انعطاف‌پذیر و مفهومی از موضوع اصلی به جای حفظ کردن اصطلاحات. همچنین معلم باید در زمینه سازمان دادن اندیشه‌ها و ارتباط برقرار کردن بین آن‌ها و روش درست اندیشیدن، بحث کردن و انتقال باورها از یک رشته علمی به یک رشته دیگر آگاهی داشته باشد.

مهارت برنامه‌ریزی و تدوین هدف: معلمان موفق، اهداف بالایی برای آموزش خود در نظر می‌گیرند و در جهت آن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنند. آن‌ها تلاش می‌کنند تا یادگیری را چالش‌انگیز و جذاب کنند و ملاک‌های مشخصی برای موفقیت در نظر بگیرند.

مهارت‌های مدیریت کلاس درس: معلمان اثربخش، قادرند کلاس درس را که در آن دانش آموزان به عنوان یک کل منسجم که با یکدیگر همکاری می‌کنند، اداره کنند و آن را به سمت انجام تکالیف کلاسی سوق دهند. معلم برای ایجاد شرایط یادگیری بهینه، به مجموعه‌ای از راهبردها جهت برقراری قواعد و روش‌ها، سازمان‌دهی گروه‌ها، نظارت کردن بر فعالیت کلاس‌های درس و رسیدگی به رفتارهای نامناسب برخی از دانش آموزان نیاز دارد.

مهارت‌های ارتباطی: مهارت‌های صحبت کردن، گوش کردن، غلبه بر موانع ارتباط کلامی، آگاهی از ارتباط کلامی دانش آموزان و حل سازنده تعارض‌ها برای آموزش اثربخش، ضروری است. مهارت‌های ارتباطی در رابطه با والدین هم اهمیت دارد. معلمین واجد مهارت‌های ارتباطی، این مهارت‌ها را به دانش آموزان خود آموزش می‌دهند.

مهارت‌های فناورانه: معلمان اثربخش، مهارت‌های فناورانه خود را گسترش داده و از رایانه به نحو مناسبی در یادگیری کلاس درس استفاده می‌کنند و دانش آموزان را برای مشاغل آینده که نیازمند مهارت‌های فناورانه هستند آماده می‌کنند.

تعهد و انگیزش دربرگیرنده یک نگرش مثبت همراه با مراقبت از دانش آموز است. تعهد و انگیزش به معلم کمک می‌کند تا بر لحظات سخت و ناکام‌کننده معلمی پیروز شود. معلمان اثربخش، به خودکارآمدی خود ایمان داشته و اجازه نمی‌دهند هیجانات منفی، انگیزه آن‌ها را کاهش دهد.

پژوهش علمی

پژوهش علمی پژوهشی عینی، منظم، آزمون‌پذیر و بر مبنای روش علمی است. روش علمی شامل مراحل مانند مفهوم‌سازی مسئله، جمع‌آوری داده، استخراج نتایج و بازبینی نتایج پژوهش و نظریه است. در جدول زیر انواع و هدف پژوهش علمی را شرح می‌دهیم.

پژوهش علمی	
انواع	۱) پژوهش بنیادی: نتایج این پژوهش‌ها زیربنای علم و فعالیت‌های انسان را تشکیل می‌دهد. هدف این پژوهش‌ها کشف مجهولات و افزایش دانش بشر است و بر پایه اندیشه و علائق محقق آغاز می‌شود. نتایج این پژوهش‌ها کاربرد مستقیم ندارند، همچنین نظریه‌ها و قوانین به دنبال این نوع از پژوهش وضع می‌شود. ۲) پژوهش کاربردی: هدف این پژوهش پیدا کردن راه‌حل‌های مناسب برای مشکلات زندگی است. نتایج پژوهش بنیادی را به صورت عملی استفاده می‌کند. کرلینچر می‌گوید که هدف از پژوهش کاربردی کمک به تصمیم‌گیری است.
هدف	۱) تبیین: به معنی توضیح روابط بین متغیرها به گونه‌ای که قابل اثبات باشد، است. ۲) پیش‌بینی: به معنی پیش‌گویی ارزش یک متغیر براساس متغیر دیگر با درجه‌ای از صحت که بالاتر از تصادف است می‌باشد. عناوین دیگر برای پیش‌بینی حدس عالمانه یا فرضیه هستند. ۳) کنترل: به معنی دستکاری در یک متغیر و استفاده از آن به مقادیر مختلف، برای ایجاد تغییر در یک متغیر دیگر می‌باشد. تبیین بر روابط منطقی، پیش‌بینی بر روابط زمانی و کنترل بر روابط علی یا تابعی استوار است.

● مراحل پژوهش علمی

مرحله اول: یک سؤال یا مسئله آغازگر پژوهش می‌شود. به عنوان مثال، آیا نحوه پوشش معلم بر یادگیری دانش آموز اثرگذار است؟

مرحله دوم: این مرحله شامل طرح فرضیه براساس نظریه‌های موجود در رشته پژوهشگر و نتایج پژوهش‌های قبلی است. فرضیه، یک حدس علمی است که درست و غلط بودن آن با جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات پیرامون آن مشخص می‌شود.

مرحله سوم: این مرحله، مرحله جمع‌آوری داده‌ها است و روش پژوهش نام دارد. روش پژوهش، نحوه جمع‌آوری داده‌های لازم برای آزمون فرضیه را نشان می‌دهد.

مرحله چهارم: داده‌های به دست آمده، در این مرحله مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

مرحله پنجم: اگر نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها، درستی فرضیه را تأیید کرد و این فرضیه در پژوهش‌های دیگر هم مورد تأیید قرار گرفت، فرضیه به صورت قانون علمی در می‌آید. قانون علمی عبارت است از بیان یک رابطه تأیید شده بین دو یا چند متغیر. اگر رابطه بین دو یا چند متغیر از لحاظ علمی تأیید نشده باشد به آن اصل می‌گویند. اصل، رابطه بین متغیرها را تبیین می‌کند، اما قانون به رابطه‌ای گفته می‌شود که به طور کامل آزمون شده و مشخص شده که در موقعیت‌های مختلف قابل کاربست است.

مرحله ششم: با کشف و ادغام چند قانون در یک زمینه علمی، قانون جامع‌تری حاصل می‌شود که نظریه علمی نام دارد. هیچ نظریه‌ای به طور مطلق درست یا غلط نیست و با انجام پژوهش‌های جدیدتر امکان تغییر دارد. قدرت و ضعف نظریه‌ها بسته به اینکه چه میزان توانایی تبیین، پیش بینی و کنترل داشته باشند، متفاوت است. کرلینچر می‌گوید که هدف اساسی علم، نظریه است.

هم نظریه‌ها و هم قوانین و اصول علمی، راهنمای مفیدی برای تصمیم‌گیری‌های مهم، به ویژه تصمیم‌های آموزشی هستند؛ بنابراین، نظریه‌های برگرفته از پژوهش‌های علمی مربوط به آموزش و یادگیری، می‌تواند به عنوان ابزارهای ارزشمندی باشند که به معلمان در سازمان دادن و ساختن افکارشان کمک کنند و تصمیمات ایشان را در مورد فعالیت‌های آموزشی بهبود دهند.

● روش‌های پژوهش علمی

روان‌شناسی پرورشی، یکی از شاخه‌های علوم تجربی است؛ به همین دلیل از روش‌های این علم برای پژوهش استفاده می‌کند. روش‌های پژوهش مختلفی در روان‌شناسی پرورشی مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ در این مبحث، روش‌های پژوهش کیفی، کمی، اقدام‌پژوهی، پژوهش طولی و مقطعی را بررسی می‌کنیم.

-پژوهش کیفی

برای فهم بهتر مطالب این قسمت، ابتدا روش پژوهش کیفی و کمی تفاوت‌های آن‌ها را بیان می‌کنیم. سپس به بررسی انواع روش‌های هر کدام می‌پردازیم. پژوهش کیفی (توصیفی) صرفاً به توصیف وقایع و رویدادها می‌پردازد و دربارهٔ اینکه امور چه وضعی دارند به مطالعه می‌پردازد؛ مثلاً در مورد وضع کنونی دانش‌آموزان به مطالعه و کسب اطلاعات می‌پردازد. نتایج پژوهش توصیفی معمولاً به صورت غیرکمی (غیر عددی) گزارش می‌شود. به همین دلیل به آن پژوهش کیفی می‌گویند. مهم‌ترین روش‌های پژوهش توصیفی عبارت است از: موردپژوهی، بررسی میدانی، قوم‌نگاری، زمینه‌یابی و روش بالینی. در مقابل پژوهش کمی، پژوهشی است که اطلاعاتی که به دست می‌دهد، طبیعتاً جنبه کمی یا عددی دارند یا به سادگی می‌توان آن‌ها را به عدد تبدیل کرد؛ بنابراین در مقایسه پژوهش کمی و کیفی می‌توان گفت:

(۱) نتایج پژوهش‌های کمی با اعداد و ارقام بیان می‌شود، اما نتایج پژوهش‌های کیفی جنبه توصیفی دارند.

(۲) پژوهش کمی بر اعداد، اندازه‌گیری و استدلال استقرایی مبتنی است، اما پژوهش کیفی به ادراک، فهمیدن از طریق ابزار کلامی و استدلال قیاسی وابسته است.

(۳) رویکرد فلسفی پشتیبان پژوهش‌های کمی و کیفی با هم متفاوت است. روش‌های کمی به فلسفه اثبات‌گرایی وابسته‌اند و روش‌های کیفی از فلسفه پس اثبات‌گرایی سرچشمه می‌گیرند.

در فلسفه اثبات‌گرایی فرض بر این است که دانش مستقل از دانشمند است و وظیفه او کشف این دانش مستقل از خود است. پیروان رویکرد اثبات‌گرایی واقعیت‌های اجتماعی را نسبتاً ثابت می‌انگارند.

فلسفه پس‌اثبات‌گرایی، نقطه مقابل رویکرد قبلی قرار دارد و به وجود واقعیت مستقل از فرد باور ندارد، بلکه معتقد است که واقعیت اجتماعی به وسیله افرادی که در آن مشارکت دارند ساخته می‌شود. آن‌ها بر این فرض استوارند که دانش مستقل از دانشمند وجود ندارد، بلکه دانش به وسیله دانشمند ساخته می‌شود. طرفداران نظریات سازندگی و پس‌اثبات‌گرایی، واقعیت را پدیده‌ای نسبی می‌دانند و باور دارند که برداشت و معنی هر کس از جهان هستی و به ویژه محیط اجتماعی، ممکن است با برداشت دیگران متفاوت باشد؛ بنابراین، پژوهشگران این رویکرد معتقدند پژوهش علمی باید واقعیت‌های چندگانه که توسط افراد مختلف ساخته شده را در بر بگیرد. همچنین معتقدند که این واقعیت‌های گوناگون را نمی‌توان با روش‌های تحلیل کمی راجع در پژوهش مبتنی بر رویکرد اثبات‌گرایانه به دست آورد، در عوض به مطالعه کل‌نگرانه و توصیفی پدیده‌ها اعتقاد دارند. پژوهش کیفی شامل روش‌هایی است که در ادامه به شرح برخی از آن‌ها می‌پردازیم.

موردپژوهی (مطالعه موردی)

در این روش یک شخص یا موقعیت، عمیقاً مورد بررسی قرار می‌گیرد. مانند بررسی چگونگی یادگیری یک دانش‌آموز. سانتروک می‌گوید که مطالعه موردی غالباً زمانی به کار می‌رود که شرایط زندگی یک فرد را به دلایل عملی یا اخلاقی نمی‌توان تکرار کرد.

بررسی میدانی (پژوهش در میدان)

نوعی از پژوهش است که در موقعیت‌های طبیعی، مثلاً در شرایط واقعی کلاس درس صورت می‌پذیرد. در این روش به طور عمده از روش مشاهده طبیعی استفاده می‌شود؛ بنابراین، آزمایشگر باید تا حد ممکن به آزمودنی‌های مورد مطالعه خود نزدیک شود، تا جایی که به صورت یکی از مشارکت‌کنندگان درآید؛

به عنوان مثال، پژوهشگر به عنوان عضوی از کلاس درس درآید تا بتواند از دیدگاه معلم و شاگردان درک بهتری کسب کند.

قوم‌نگاری

روشی در مردم‌شناسی است که هدف آن، بررسی عمیق ویژگی‌های یک گروه از مردم، مانند یک فرهنگ، جامعه یا قبیله است. نمونه معروف این نوع پژوهش، کارهای مردم‌شناس معروف مارگارت مید است؛ او مدت‌ها با مردم ساموآ زندگی کرد تا با الگوهای زیربنایی فرهنگشان آشنا شود. این پژوهش‌ها غالباً پروژه‌های بلندمدت هستند و از فنون مختلف پژوهش مانند مشاهده طبیعی و مصاحبه استفاده می‌کنند.

زمینه‌یابی (مصاحبه و پرسش‌نامه)

این روش معمولاً برای سنجش عقاید یا نگرش‌های مردم در مورد موضوعات مختلف یا جمع‌آوری اطلاعات در مورد ویژگی‌های پدیده‌ها به کار می‌رود و در آن از پرسش‌نامه و مصاحبه استفاده می‌شود. برخلاف سایر روش‌های پژوهش توصیفی، نتایج این‌گونه پژوهش می‌تواند به صورت کمی گزارش شود و در آن تعداد یا درصد مردمی که دارای یک ویژگی هستند، مشخص شود.

-پژوهش کمی

پژوهش کمی شامل روش‌هایی است که در ادامه به شرح برخی از آن‌ها می‌پردازیم.

پژوهش هم‌بستگی

در پژوهش هم‌بستگی رابطه (زمانی و پیش‌بینی) میان دو یا چند متغیر تعیین می‌شود. این رابطه با ضریب هم‌بستگی (r) نشان داده می‌شود. ضریب هم‌بستگی هم میزان و هم جهت رابطه را نشان می‌دهد و مقادیر بین +1 تا -1 را شامل می‌شود. ویژگی‌های ضریب هم‌بستگی:

- ۱) ضریب هم‌بستگی (+1) نشان دهنده رابطه کامل مستقیم و مثبت بین دو متغیر است. یعنی اگر یک متغیر افزایش یابد، متغیر دیگر نیز افزایش می‌یابد و برعکس.
- ۲) ضریب هم‌بستگی (-1) نشان دهنده رابطه کامل منفی یا معکوس بین دو متغیر است، یعنی هر چه یک متغیر افزایش یابد، دیگری کاهش می‌یابد؛ برای مثال اگر ضریب هم‌بستگی بین خودکارآمدی و افسردگی (-1) باشد، به این معنی است که هرچه خودکارآمدی بیشتر باشد، افسردگی کمتر خواهد شد و برعکس.
- ۳) ضریب هم‌بستگی صفر نشان دهنده نبود رابطه بین دو متغیر است. ضریب هم‌بستگی بین قد فرد و ضریب هوشی او صفر است. به این معنی که هیچ رابطه‌ای بین قد و ضریب هوشی وجود ندارد.

- ۴) ضریب‌هایی که اعداد بین (+1) و (-1) را شامل می‌شوند، نشان دهنده رابطه غیرکامل بین دو متغیر هستند؛ مثلاً اگر ضریب هم‌بستگی بین هوش هیجانی و مهارت‌های برقراری ارتباط (+0.6) باشد، به این معنا است که هر چه هوش هیجانی بیشتر باشد، مهارت‌های ارتباطی نیز بهبود می‌یابد و هرچه هوش هیجانی پایین‌تر باشد، مهارت‌های برقراری ارتباط کمتر می‌شود. هر چه این ضریب به (1) نزدیک‌تر شود، این رابطه مستقیم، قوی‌تر خواهد شد.
- ۵) تفاوت ضریب‌های مثبت و منفی در جهت پیش‌بینی آن‌هاست؛ ضریب‌های مثبت امکان پیش‌بینی مستقیم و ضریب‌های منفی امکان پیش‌بینی معکوس را فراهم می‌کنند.

- ۶) ضریب‌های هم‌بستگی درصد نیستند، اما مجذور ضریب هم‌بستگی، نشان دهنده وجه مشترک بین دو متغیر مورد نظر است.

- ۷) ضریب هم‌بستگی نشان دهنده علت نیست، تنها می‌تواند رابطه زمانی و پیش‌بینی بین متغیرها را مشخص کند؛ بنابراین، در پژوهش‌های هم‌بستگی به جای به کار بردن متغیر مستقل که علت فرض می‌شود و متغیر وابسته که معلول فرض می‌شود، از اصطلاحات متغیر ملاک و پیش‌بین استفاده می‌شود. متغیر پیش‌بین متغیری است که از روی آن متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کنند.

روش آزمایشی

با کمک پژوهش آزمایشی می‌توانیم به روابط علت و معلولی پی ببریم. دقیق‌ترین و معتبرترین روش پژوهش در آموزش، آزمایش است. پژوهش آزمایشی به صورت گروهی و انفرادی (تک‌آزمودنی) انجام می‌شود.

آزمایش گروهی روشی است که در آن همه شرایط باید تحت کنترل دقیق آزمایشگر باشد تا بتوان با ایجاد تغییر در متغیر مستقل، میزان تغییر در متغیر وابسته را اندازه‌گیری کند. در این روش از دو گروه آزمودنی به نام‌های گروه آزمایش و گروه گواه (کنترل) استفاده می‌شود. اعضای این گروه‌ها باید به صورت تصادفی انتخاب شوند، یعنی هر فرد آزمودنی با احتمال مساوی بتواند در گروه آزمایش یا گواه قرار بگیرد تا دو گروه قابل مقایسه باشند. بعد از تعیین گروه‌ها، متغیر مستقل با گروه آزمایش اجرا می‌شود، ولی با گروه گواه به اجرا در نمی‌آید. پس از پایان آزمایش، تغییرات حاصل از هر گروه با هم مقایسه می‌شود تا معلوم گردد که متغیر مستقل چه مقدار توانسته تغییرات مورد پیش‌بینی را در گروه آزمایشی ایجاد کند.

آزمایش انفرادی (تک‌آزمودنی) در شرایطی اجرا می‌شود که مشکل آموزشی، یک مشکل منحصر به فرد است و امکان پیدا کردن تعداد زیادی افراد مشابه برای تقسیم کردن آن‌ها به گروه آزمایش و کنترل وجود ندارد. این آزمایش‌ها اغلب با یک فرد به اجرا در می‌آید و آن فرد هم نقش آزمودنی آزمایشی و هم آزمودنی گواه را ایفا می‌کند. در این آزمایش‌ها تعیین شاخص‌های آماری و آزمون فرضیه برخلاف پژوهش گروهی الزامی نیست. یکی از معروف‌ترین طرح‌های تک‌آزمودنی طرح ABAB است که در ادامه آن را توضیح می‌دهیم. این طرح شامل چهار مرحله است:

مرحله اول (A) شامل یک دوره مشاهده خط پایه است که طی آن، متغیر وابسته بدون دخالت متغیر مستقل، در شرایط طبیعی برای مدت معین مورد مشاهده قرار می‌گیرد.

مرحله دوم (B) مرحله آزمایش است؛ در این مرحله متغیر مستقل اعمال می‌شود تا اثر آن بر متغیر وابسته تعیین و مشاهده شود.

مرحله سوم (A دوم) متغیر مستقل کنار گذاشته می‌شود تا وضعیت به خط پایه بازگشت کند.

مرحله چهارم (B دوم) متغیر مستقل دوباره به کار گرفته می‌شود.

به عنوان مثال، در پژوهشی که با هدف کاهش رفتار نامطلوب گریه کردن کودک با استفاده از روش خاموشی انجام شد؛ در مرحله اول معلم، رفتار گریه کردن کودک را به مدت ده جلسه مورد مشاهده قرار داد و در هر جلسه پنج تا ده مورد گریه گزارش شد. در مرحله دوم، معلم از روش خاموشی یعنی بی توجهی فعال به رفتار گریه کردن، و توجه به رفتارهای خلاف گریه کردن استفاده کرد و دفعات گریه به صفر تا دو بار در هر جلسه کاهش یافت. طی دو مرحله اول، هدف پژوهش که کاهش رفتار گریه کردن کودک بود حاصل شد؛ اما آیا می‌توان مطمئن بود کاهش رفتار گریه صرفاً به خاطر روش خاموشی به کار گرفته شده در پژوهش بوده یا علت، عامل دیگری مانند تغییر برنامه غذایی کودک بوده است؟ برای مشخص شدن این موضوع، دو مرحله بعد انجام شد. در مرحله سوم متغیر مستقل که استفاده از روش خاموشی توسط معلم بوده متوقف شد و رفتار گریه کردن مجدداً به خط پایه (پنج تا ده دفعه در هر جلسه) برگشت. پژوهشگر نتیجه گرفت که علت کاهش گریه به کارگیری روش خاموشی بوده است. در مرحله چهارم مجدداً روش خاموشی به کار گرفته شد تا جایی که گریه کودک به حدود صفر کاهش یافت. هدف از اجرای این مرحله، کمک به رفع مشکل کودک بود، زیرا در پایان مرحله سوم هدف پژوهشگر که کشف رابطه علی میان متغیرها بود تحقق یافت.

-اقدام پژوهی

معلم‌ان خود می‌توانند در مورد مسائل و مشکلاتی که در کارشان با آن روبه‌رو می‌شوند به پژوهش بپردازند. این روش نوعی پژوهش کاربردی است که برای حل کردن مشکلات ویژه مربوط به کلاس درس یا آموزشگاه به وسیله معلم‌ان، مدیران و ... طراحی و اجرا می‌شود. به گفته ادانل ریو و اسمیت، شعار پشتوانه اقدام پژوهی، معلم پژوهشگر است. در واقع اقدام پژوهی یک روش ویژه پژوهشی نیست، بلکه در آن می‌توان از همه روش‌های پژوهش کمی و کیفی و توصیفی استفاده کرد.

مراحل انجام پژوهش عمل‌نگر شامل: (۱) تشخیص مسئله، (۲) جمع‌آوری اطلاعات، (۳) تصمیم‌گیری و (۴) اقدام یا عمل می‌باشد.

هدف‌های پژوهش عمل‌نگر به شرح زیر است:

(۱) رفع مشکلاتی که در موقعیت‌های خاص تشخیص داده شده‌اند و بهبود بخشیدن به آن‌ها.

(۲) آموزش ضمن خدمت و مجهز ساختن معلم‌ها به مهارت‌ها و روش‌های جدید و بهبود تحلیل و خودآگاهی آنان

(۳) افزودن رویکردهای اضافی یا تازه آموزش و یادگیری به نظام موجود

(۴) بهبود روابط بین معلم عمل‌گرا و پژوهشگر دانشگاهی در رفع نواقص پژوهش سنتی

(۵) فراهم کردن یک روش حل مسئله در کلاس درس که از روش غیرعینی در حال اجرا بهتر باشد.

-انواع پژوهش بر مبنای گستره زمانی

طولی

مطالعه افراد یکسان در طول یک دوره زمانی، معمولاً چندین سال یا بیشتر را شامل می‌شود. در این روش می‌توان چگونگی تغییر ویژگی‌ها را در افراد در طول زمان پیگیری کرد، اما به دلیل وقت‌گیر و پرهزینه بودن این تحقیق، بیشتر تحقیقات از نوع مقطعی است.

مقطعی

مطالعه گروه‌هایی از افراد، در یک زمان است. مثلاً محقق که علاقه‌مند به مطالعه عزت‌نفس در کودکان چهار، پنج و هشت‌ساله است، در یک مطالعه مقطعی همه این گروه‌های سنی را در یک زمان واحد مورد مطالعه قرار می‌دهد. امتیاز این روش صرفه‌جویی در زمان است، زیرا نیاز به صبر کردن برای بزرگ شدن بچه‌ها نیست؛ اما این روش اطلاعاتی در مورد چگونگی تغییر عزت‌نفس و پایداری آن در طول زمان به ما نمی‌دهد.

خلاصه فصل

روان‌شناسی تربیتی شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که به مطالعه آموزش و یادگیری در موقعیت‌های آموزشی می‌پردازد و هدف آن کمک به پرورشکاران در برخورد درست با موقعیت‌های آموزش و پرورش است.

سه تن از این پیشگامان که نقش بیشتری در شکل‌گیری روان‌شناسی تربیتی داشته‌اند عبارت‌اند از: ویلیام جیمز، جان دیویی و ادوارد ثرندایک.

در مورد روان‌شناسی تربیتی سه دیدگاه وجود دارد؛ دیدگاه اول روان‌شناسی تربیتی را استفاده از دانش روان‌شناسی در کلاس می‌داند، دیدگاه دوم روان‌شناسی پرورشی را استفاده از روش‌های روان‌شناسی برای مطالعه فعالیت‌های کلاس درس می‌داند و دیدگاه سوم روان‌شناسی تربیتی را یک نظام مستقل با روش‌ها و

نظریه‌ها و ... خود می‌داند؛ دیدگاه سوم بیشترین طرف‌دار را دارد.

موضوعاتی که روان‌شناسی تربیتی به آن‌ها می‌پردازد، یادگیری، آموزش و ویژگی‌های یادگیرنده است.

معروف‌ترین تعریف یادگیری می‌گوید که یادگیری تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری حاصل تجربه است و نم‌توان آن را به حالت‌های موقتی بدن مانند اثر بیماری، خستگی و ... نسبت داد.

یادگیری در اثر تجارب ما اتفاق می‌افتد و منجر به تغییر در رفتار بالقوه یا بالفعل ما می‌شود و این تغییر نسبتاً پایدار است، برای مثال، یادگیری با تغییر محیط فیزیکی از بین نمی‌رود. این تغییر ممکن است در رفتار آشکار باشد یا صرفاً به‌عنوان توان رفتاری به‌صورت بالقوه کسب شود و در موقعیت مناسب آشکار شود. هر یادگیری تغییر است، اما هر تغییری یادگیری نیست.

یادگیری هم به‌صورت عمدی و هم به‌صورت اتفاقی صورت می‌گیرد.

تفکر منجر به یادگیری می‌شود و یادگیری نیز به تفکر می‌انجامد.

رشد بزرگ‌ترین رقیب یادگیری است. رشد تغییراتی بر مبنای ژن‌ها و یادگیری تغییراتی بر مبنای تجربه است.

آموزش به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با هدف آسان ساختن یادگیری از سوی معلم یا آموزگار طرح‌ریزی می‌شود و بین معلم و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل جریان می‌یابد.

تدریس (درس دادن) شامل فعالیت‌های معلم است که در حضور دانش‌آموزان و دانش‌جویان و اغلب به صورت کلامی انجام می‌گیرد و هدف آن کمک به ایجاد یادگیری است.

پرورش به فرایندی منظم و مستمر گفته می‌شود که هدف آن رشد همه جانبه شخصیت پرورش‌یابندگان در جهت کسب و درک معارف بشری و کمک به شکوفا شدن استعدادهای آنان است.

کارآموزی گسترش نگرش، دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای انجام عملکرد مناسب در یک تکلیف یا شغل معین است.

روان‌شناسی تربیتی دو هدف را برای آموزش و پرورش دنبال می‌کند، آموزش مهارت‌های فکری و یادگیری واقعی به‌جای یادگیری سطحی.

معلمی هم علم است و هم هنر. آموزش اثربخش مستلزم دانش و مهارت‌های حرفه‌ای و تعهد و انگیزش است.

پژوهش علمی پژوهشی عینی، منظم، آزمون‌پذیر و بر مبنای روش علمی است.

پژوهش علمی دو نوع بنیادی و کاربردی را شامل می‌شود. پژوهش بنیادی، به دنبال کشف مجهولات و افزایش دانش بشر است و کاربرد مستقیم ندارد. نظریه‌ها و قوانین به دنبال این نوع از پژوهش وضع می‌شود. پژوهش کاربردی، به دنبال پیدا کردن راه حل‌های مناسب برای مشکلات زندگی است. کرلینچر می‌گوید که هدف از پژوهش کاربردی کمک به تصمیم‌گیری است.

هدف از پژوهش علمی تبیین، پیش‌بینی و کنترل است.

هر پژوهش علمی شامل شش مرحله است: (۱) طرح سوال، (۲) طرح فرضیه، (۳) روش پژوهش، (نحوه جمع‌آوری داده‌ها)، (۴) تجزیه و تحلیل داده‌ها، (۵) تبدیل شدن فرضیه به قانون علمی در صورت تأیید فرضیه، (۶) ادغام چند قانون و تشکیل نظریه.

روان‌شناسی پرورشی، یکی از شاخه‌های علوم تجربی است؛ بنابراین از روش‌های این علم برای پژوهش استفاده می‌کند. مانند روش‌های پژوهش کیفی، کمی و اقدام‌پژوهی و پژوهش طولی و مقطعی.

پژوهش کیفی (توصیفی) صرفاً به توصیف وقایع و رویدادها می‌پردازد. معمولاً به صورت غیرکمی (غیرعددی) گزارش می‌شود. مهم‌ترین روش‌های پژوهش توصیفی عبارت است از: موردپژوهی، بررسی میدانی، قوم‌نگاری و زمینه‌یابی و روش بالینی.

پژوهش کمی، پژوهشی است که اطلاعاتی که به دست می‌دهد جنبه کمی یا عددی دارند یا به‌سادگی می‌توان آن‌ها را به عدد تبدیل کرد.

پژوهش کمی بر اعداد، اندازه‌گیری و استدلال استقرایی مبتنی است، اما پژوهش کیفی به ادراک، فهمیدن از طریق ابزار کلامی و استدلال قیاسی وابسته است. رویکرد فلسفی پشتیبان پژوهش‌های کمی و کیفی با هم متفاوت است. روش‌های کمی به فلسفه اثبات‌گرایی وابسته‌اند و روش‌های کیفی از فلسفه پس اثبات‌گرایی سرچشمه می‌گیرند.

در فلسفه اثبات‌گرایی فرض بر این است که که دانش مستقل از دانشمند است و وظیفه او، کشف این دانش مستقل از خود است.

فلسفه پس اثبات‌گرایی بر این فرض استوار است که دانش مستقل از دانشمند وجود ندارد، بلکه دانش به‌وسیله دانشمند ساخته می‌شود.

در توصیف روش‌های پژوهش کیفی می‌توان گفت که موردپژوهی به مطالعه عمیق یک شخص یا موقعیت می‌پردازد، بررسی میدانی در موقعیت‌های طبیعی صورت می‌گیرد، قوم‌نگاری روشی برای بررسی عمیق یک گروه از مردم است و زمینه‌یابی برای سنجش نگرش یا عقاید مردم در مورد موضوعات مختلف به کار می‌رود.

پژوهش کمی نیز شامل دو روش هم‌بستگی و آزمایشی می‌باشد. در پژوهش هم‌بستگی رابطه (زمانی و پیش‌بینی) میان دو یا چند متغیر تعیین می‌شود.

این رابطه با ضریب هم‌بستگی (۲) نشان داده می‌شود. ضریب هم‌بستگی هم میزان و هم جهت رابطه را نشان می‌دهد و مقادیر بین (۱+) تا (۱-) را شامل می‌شود. روش آزمایش نیز به دو صورت گروهی و تک‌آزمودنی اجرا می‌شود. در آزمایش گروهی همه شرایط باید تحت کنترل دقیق آزمایشگر باشد تا بتوان با ایجاد تغییر در متغیر مستقل، میزان تغییر در متغیر وابسته را اندازه‌گیری کند. آزمایش انفرادی (تک‌آزمودنی)، در شرایطی اجرا می‌شود که مشکل آموزشی یک مشکل منحصربه‌فرد است و امکان پیدا کردن تعداد زیادی افراد مشابه برای تقسیم کردن آن‌ها به گروه آزمایش و کنترل وجود ندارد. اقدام پژوهی نوعی پژوهش کاربردی است که برای حل کردن مشکلات ویژه مربوط به کلاس درس یا آموزشگاه به وسیله معلمان، مدیران و... طراحی و اجرا می‌شود. پژوهش طولی، مطالعه افراد یکسان در طول یک دوره زمانی، معمولاً چندین سال یا بیشتر را شامل می‌شود. پژوهش مقطعی مطالعه گروه‌هایی از افراد در یک زمان واحد است.

سوالات کنکور کارشناسی ارشد

۱) محقق به بررسی رابطه بین سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان و جایگاه اجتماعی آنان در میان بزرگسالان پرداخته است. سازگاری اجتماعی در این تحقیق چه متغیری است؟ (ارشد ۱۳۹۰)

۱) ملاک ۲) پیشبین ۳) مستقل ۴) وابسته

۲) استفاده از فرضیه در عمل تربیتی موجب می‌شود که معلم (ارشد ۱۳۹۲)

۱) در تدریس وقت تلف نکند. ۲) از مسائل واقعی دور نشود.

۳) راه حل‌های مناسب ارائه کند. ۴) بین مواد آموزشی هماهنگی ایجاد کند.

۳) کدام عبارت نشان‌دهنده یک اصل است؟ (ارشد ۱۳۹۶)

۱) با افزایش قیمت‌ها قدرت خرید مردم کاهش می‌یابد. ۲) احمد برجسته‌ترین شاگرد در مدرسه خود است.

۳) برگ درختان در فصل پاییز می‌ریزد. ۴) خورشید همیشه از مشرق طلوع می‌کند.

پاسخ تشریحی کنکور کارشناسی ارشد

۱) گزینه ۱

در پژوهش‌های هم‌بستگی از متغیر پیش‌بین و ملاک به جای متغیر مستقل و وابسته استفاده می‌شود. متغیر پیش‌بین، متغیری که از روی آن متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کنند و متغیر ملاک، متغیری که مورد پیش‌بینی واقع می‌شود؛ مثلاً از روی جایگاه اجتماعی دانش‌آموزان (متغیر پیش‌بین) می‌توان سازگاری اجتماعی آنان (متغیر ملاک) را میان هم‌سالان پیش‌بینی کرد.

۲) گزینه ۳

نظریه‌های برگرفته از پژوهش‌های علمی می‌تواند به عنوان ابزارهای ارزشمندی، معلمان را در سازمان دادن و ساختن افکارشان یاری دهد و کیفیت تصمیمات

آن‌ها را در مورد فعالیت‌های آموزشی بهبود ببخشد. هم نظریه‌ها و هم قوانین و اصول علمی راهنمای مفید معلم برای تصمیم‌گیری‌های مهم از جمله تصمیم‌های آموزشی هستند.

۳) گزینه ۱

اگر رابطه بین دو یا چند متغیر از نظر علمی تأیید نشده باشد، به آن اصل می‌گویند. اصل، رابطه بین متغیرها را تبیین می‌کند و قانون به رابطه‌ای گفته می‌شود که به طور کامل آزمون شده و مشخص شده که در موقعیت‌های مختلف قابل استفاده است. گزینه ۳ و ۴ قانون هستند. گزینه ۲ رابطه بین متغیرها را نشان نمی‌دهد.

خودنگار...